

Škofov poziv

Prvo nedeljo v avgustu je krški škof dr. Köstner naslovil na koroške katoličane posebno pismo, ki je bilo prebrano v vseh cerkvah. Najprej govori o težavah pri bogoslužju v jezikovno mešanih farah in nadaljuje:

„Vrsto obdolžitev proti duhovnikom na dvojezičnem ozemlju smo skrbno preiskali in smo ugotovili, da so bile neresnične ali pa pretirane. Prav mi kristjani imamo dolžnost, biti s sodbami v tem občutljivem vprašanju zelo previdni. V ta namen imamo koordinacijske odbore v posameznih dekanijah, za celotno škofijo pa v Celovcu, da razsojajo v spornih primerih glede uporabe jezika pri oznanjevanju verskega nauka. Ti odbori naj na kraju samem posredujejo v razgovorih in skušajo pripraviti rešitev, oziroma jo tudi doseči, kar je seveda še bolj zaželeno.“

Iz svoje dolgoletne izkušnje sem že kot tajnik pri škofu dr. Hefterju in dr. Rohrachterju ter kot krški škof skozi 28 let mogel dobro spoznati težave južnokoroškega področja pri številnih obiskih župnij in v osebnih pogovorih; poznam želje vernikov obeh jezikov, bil sem pa tudi deležen obdolžitve z obeh strani doma in v inozemstvu. Vse to pa me nikakor ne bo odvrnilo od tega, da se ne bi tudi v bodoče v ljubezni do vseh škofljanov neutrudno in z vso močjo zavzemal za njihovo miroljubno in bratovsko medsebojno življenje.

Zato prosim vse, da sodelujete z menoj in z mojimi sodelavci v škofiji pri izpolnjevanju te od Boga nam naložene dolžnosti. Duh Kristusov mora zmagovati, in ne duh prepira, nemira in brezobzirnosti v zahtevah od katerekoli strani.

Saj poznate blagovanje Gospodovo iz pridige na gori (Mt 5, 9): „Blagor miroljubnim, zakaj ti bodo otroci božji“. Prav v tem letu naj bi izpolnili voljo našega božjega Odrašenika, ko v vsej Cerkvi obhajamo „sveto leto sprave“. Bog blagoslovi naše skupno prizadevanje!“

AVSTRIJSKI LESNI SEJEM, KI TRAJA DO 18. AVGUSTA, BO KMALU ZAPRL SVOJA VRATA. ALI STE GA TUDI VI, DRAGI BRALCI, OBISKALI? GOTOVO STE GA OBISKALI, PA ČEPRAV JE BILO VEČINOMA VROČE KOT V PEKLU. VKLJUB TEMU PA SE JE SPLAČALO OBISKATI CELOVŠKI VELESEJEM. ZANIMIVIH STVARI VSEKAKOR NI PRIMANJKOVALO. VEČ O OTVORITVI BERETE NA 5. STRANI NAŠEGA TEDNIKA.

Zanimiva Koroška

Pred nedavnim je znana organizacija „Katholisches Bildungswerk“ priredila v Vrbi skioptično predavanje o Koroški. Predaval je Othmar Wolbart.

Med drugim je kazal Bilčovs ter neko bilčovsko družino; o njihovi govorici je vedel povedati, da govorijo „vindiš“.

Pokazal je sliko z rožansko narodno nošo iz časa plebiscita leta 1920; imel pa je k temu še nekaj sila svojevrstnega pripomniti:

Zakaj?

Mesečnik „Kärntner Echo“ je v svoji zadnji številki med drugim objavil razgovor z glavnim kandidatom koroške svobodnjaške stranke, dr. Ferrari-Brunnenfeldom. V prvi vrsti je svobodnjak — kaj drugega tudi ni bilo za pričakovati — obravnaval vprašanje koroških Slovencev ter pri tem dejal: „Ne bojim se, da bi Ljudska stranka lahko svobodnjake levo prehitela. Z dr. Vosprenom v deželnem

Podravlje pozivajo slovenske kmete:

Prijavimo kmečke fante k obisku Kmetijske strokovne šole!

Strokovno znanje je poleg osnovnega in obratnega premoženja temelj za gospodarski uspeh in bodoči gospodarski obstoj sleherne kmetije. Časi, ko so pridne roke kmečkih ljudi ob podedovanem in na kmetiji pridobljenem znanju zadoščale za reševanje proizvodnih nalog, so za vselej minili. V današnjem svetu ekonomizacije odloča o uspehu ali neuspehu, o biti ali ne biti, bolj kot kdaj koli poprej činitelj — strokovno znanje. Od strokovne usposobljenosti kmetijskega proizvajalca zavisi, kako bo izkoristil proizvodna sredstva in kakšen bo sad njegovega gospodarjenja.

Breme pomanjkanja strokovnega znanja pritiska z vso težo na številne naše gospodarje in jih v brezupu sili v iskanje kruha izven kmetije. Pogostokrat so s tako odločitvijo soočeni celo kmetje, katerih gospodarstva bi z ozirom na velikost in tehnično opremljenost lahko nudila znosnejše pogoje za delo in zaslužek kakor zaposlitev izven kmetije.

Koroški Slovenci imamo v Podravljah lastno kmetijsko šolo, ki je s podelitvijo statusa javnosti pridobila vse javne pravice: mimo priznanja spričeval in s tem možnosti nadaljevanja šolanja na višjih šolah, predvsem tudi pravico učencev do zakonitih šolskih in internatskih podpor ter do povrnitve voznih stroškov na relaciji kmetija-šola.

Tudi v pogledu na učni program in kvaliteto strokovnega pouka podravljiska kme-

tijska šola ne zaostaja za ostalimi kmetijskimi šolami. Nasprotno, spričo manjšega kroga učencev in podobnih pridelovalnih prilik naših kmetij je v stanju, da pri pouku strokovnih predmetov v največji meri upošteva značilnosti naše ožje kmetijske proizvodnje.

Ker je kmečki človek pomemben faktor našega narodnostnega hotenja in uveljavljanja, kmetijska strokovna šola za fante v Podravljah svoje napore razumljivo vlaga ne samo v posredovanje čim popolnejše strokovne izobrazbe, marveč predvsem tudi v pravilno vrednotenje kmečkega dela in v gojitev ljubezni do kmečkega poklica. Saj je živo zainteresirana na gospodarskem obstoju sleherne kmetije, ki ima za to potrebne proizvodne osnove.

PRIJAVE UČENCEV: Pogoj za vpis v prvi letnik Kmetijske strokovne šole za fante v Podravljah je dovršeno 9. obvezno šolsko leto (politehnično leto). V drugi letnik se lahko vpišejo učenci, ki so uspešno končali prvi letnik katerekoli kmetijske strokovne šole.

Učenci, ki v redu zaključijo kmetijsko strokovno šolo, s tem hkrati zadostijo obvezi do obiska poklicne šole (Berufsschule).

Prošnjo za vpis, ki ji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo, pošljite do najpozneje 15. septembra na naslov: Kmetijska strokovna šola za fante, 9241 Förderlach-Podravlje.

Tako torej predavajo poznavalci Koroške v imenu katoliške organizacije „Katholisches Bildungswerk“. Da je tovrstno predavanje vse drugo kot objektiven prikaz resnične Koroške, o tem ni treba dolgo razpravljati. To, kar je katoliški Wolbart razkazoval, ni nič drugega kot ponavljanje nemško-nacionalnih litanij. Turistom se nekaj pravi, kar sanjajo koroški nestrpneži.

Čudimo se, da je takšno potvarjanje resničnih razmer na Koroškem možno v imenu katoliškega „Bildungswerka“. Pred kratkim je celovški škof napisal koroškemu vernikom pastirsko pismo (izvlečke objavljamo na drugem mestu naše izdaje). Sinoda, koordinacijski odbori itd. so nam prav tako dobro znani pojmi. Veliko se je o teh institucijah pisalo ter govorilo in to zlasti v pozitivnem smislu.

Ne osporavamo dobre volje nekaterih zastopnikov koroške Cerkve. Vemo tudi upoštevati pomen sinode, koordinacijskih odborov ter raznih drugih cerkvenih institucij.

Kljub temu moramo vedno spet poudarjati, da s strani slovenskih vernikov ter duhovnikov pri realizaciji skupne Koroške ni pričakovati kakih posebnih komplikacij. Na žalost ne moremo kaj takšnega trditi o vseh nemških katoličanih. Mnogi so še preveč zapleteni v nemško-nacionalnih mrežah ter niso zmožni doumeti pomena dejanske skupne Koroške.

Kdor tega do danes še ni vedel, pa sta mu to povedala „Katholisches Bildungswerk“ ter njegov Othmar Wolbart.

strankinem predsedstvu si kaj takšnega tudi ne more dovoliti.“

Kaj pravi dr. Vosprenik k tej Ferrarjevi trditvi? „Nisem ter tudi nikoli nisem bil član deželnega strankinega predsedstva ÖVP. Ne morem si razlagati te Ferrarjeve trditve.“

Ob vsem tem nas zelo zanima, zakaj more glavni kandidat koroških svobodnjakov kaj takšnega trditi. Predvsem pa: zakaj sploh kaj takšnega trdi?

Ali mu dela sedanja politika NSKS preveč preglavice ali pa mu je koroška VP preveč nacionalna...?

Ob robu povedano:

Veliko se govori ali piše o potrebnem narodnostnem sožitju, ki bi moralo vladati na Koroškem. Da pa v resnici o tovrstnem sožitju ni ne duha ne sluha, nam ni treba posebno poudarjati — čeprav bi lahko v neštetih primerih prakticirali sožitje, ki temelji na enakopravnosti ter medsebojnemu spoštovanju.

Posebno dobra možnost se nudi na pevskem področju. Znano nam je, kakšno vlogo (lahko) igrajo pesmi. Prav tako pa nam je tudi znano, da so razna slovenska prosvetna društva (kot npr. v Bilčovsu) že povabila nemška pevška društva, da bi gotove koncerte priredili skupno, pa so naleteli le na gluha ušesa.

Tokrat vam lahko glede tega nekaj razveseljivega poročamo. Nemški moški zbor v Žitari vasi (MGV Sitters-

Samo začetek ali več?

dorf) je pred nedavnim praznovao desetletnico svojega obstoja. Ob takšni priliki se navadno povabijo razni drugi pevski zbori, da bi skupno z jubilarantom praznovali »rojstni dan«. Imenovani moški zbor je poleg drugih nemških zborov tudi povabil domači pevski zbor »Trta«. Domača »Trta« se je vabilu seveda rade volje odzvala, ker vidi v takšnem povabilu priložnost za boljše medsebojno razumevanje. Tako je tudi pod vodstvom Jožeta Starca zapela nekaj slovenskih pesmi in za to žela bogat aplavz.

Kot izgleda, pa to ni bil prvi ter hkrati zadnji skupni nastop. Preteklo nedeljo je MGV Žitara vas v gosteh pri »Trti«. »Trta« prireja namreč skupno z MGV-om, SPD »Danico« ter ansamblom »Korotan« pri Rutarju v Žitari vasi kulturni večer. Moramo reči: Opisano sodelovanje med obema pevskima društvoma v Žitari vasi je sicer šele začetek. Upamo, da ne bo ostalo samo pri začetku.

Kako to?

Kot je našim bralcem gotovo znano, izdajajo koroške občine, ki si od tujskega prometa kaj pričakujejo, letno t. i. »Veranstaltungskalender«. Namen teh koledarjev je, seznaniti goste o posameznih prireditvah, ki jih prirejajo (večinoma) kulturna društva v sezonskem času.

Tudi občina Železna Kapla izdaja tovrstne koledarje. V tej občini pa obstoja več prosvetnih društev. Med drugim Slovensko prosvetno društvo »Zarja«. Ker torej v omenjeni južnokoroški občini deluje več kulturnih društev, so se le-ta pri sestavljanju prireditvenega koledarja zmenila, da naj se prireditve posameznih društev ne bi križale. Z drugimi besedami: na isti dan ne smeta obe društvi hkrati prirediti.

Pred nedavnim je SPZ »Zarja« priredila družabni večer s pestrim kulturnim programom; sodelovali so SPD »Trta«, plesna skupina iz Železne Kaple ter domače prosvetno društvo. Prireditve je bila v prireditvenem koledarju objavljena. Isti dan je tudi »Vellachtaler Trachtenkapelle« priredila koncert, nato pa še plesno zabavo. Vendarle po prireditvenem koledarju prireditve ni bila predvidena.

Zato bi nas zelo zanimalo: kako je prišlo sploh do tega koncerta. In ZAKAJ? Ali funkcionarji imenovane »blehmuzike« ne vedo, kaj so posamezna kulturna društva med seboj sklenila? Ali pa ne znajo brati koledarjev?

Obe prireditvi sta takrat bili slabo obiskani. Komentar nekega pristaša belske muzike: »Wir hoben oba gedocht, daß die Windschn zu uns kumman werd, is oba kaner kumman.« Zanimiva izjava, kajne?

Kdaj bo italijanska državna oblast končno ukrepala proti fašistom?

Informirani ste o fašističnem atentatu na ekspresni vlak Rim—München, ki se je pred nedavnim dogodil pri Bologni. Samo dva meseca po strahotnem pokolu v Brescii, kjer je bomba zasejala smrt med množico, zbrano na protifašistični demonstraciji, smo pričali novemu, še strašnejšemu zločinu. Bomba na vlaku pred Bologno je terjala dvanajst življenj — fašisti so se prekosili le še decembra 1969, ko je v banki na trgu Fontana v Milanu obležalo šestnajst življenjskih žrtev.

Italija je tokrat ponovno plačala račun za svojo politično nemoč. Ljudje se sprašujejo, zakaj ni mogoče zatreti spirale črnega nasilja, zakaj ni mogoče odkriti atentatorjev ter njihovih navdihovalcev. Italijanska demokratična javnost je prepričljivo dokazala, kje se skrivajo pravi krivci teh fašističnih zločinov. Kljub temu italijanske državne instance svojih fašistov niso pripravile do tega, da bi plačali račun bodisi politiki bodisi pravici.

Hkrati si demokratični Italijani ter ne samo italijanski državljani upravičeno in polni strahu sprašujejo, ali so tisti, ki razpredajo črne oziroma krvave mreže, res tako močni, da lahko nemoteno sejejo smrt prav v trenutku, ko se tudi s strani državnih organov,

(predvsem po pokolu v Brescii) vodi široka akcija proti prevratniškim centralam. Kako je to mogoče, da v petih letih, odkar je bomba eksplodirala v milanski banki, ni bil postavljen na zatožno klop (kaj šele, da bi ga obsodili) en sam atentator.

Pri vsem tem velja takoj kar pribiti, da se demokratične sile v Italiji zavedajo vse bolj, v zadnjem času pa še posebej izrazito, da so se tkalci črnih pletk (= neofašisti) izognili pravici ne zato, ker ta ne bi imela klešč, v katere bi jih lahko vkleščila, marveč zato, ker državna oblast v vsem tem času teh klešč ni hotela učinkovito uporabiti. Jasno je, da organizmi, ki bi morali zatreti črno oziroma rjavo spiralo, v tem oziru ne funkcionirajo. To se lahko vidi v sodstvu, ki še vedno kaže premalo odločnosti v nastopanju proti fašistom; to se lahko vidi v raznih policijskih telesih, ki še vedno — tudi po ustanovitvi nadzorništva proti terorizmu — delujejo premalo koordinirano; končno se to vidi v organih varnostne službe, ki prepogostoma ne opravljajo funkcij, ki jim pritičejo v demokratični državi.

Nad vsem tem pa nedvomno obstaja politična odgovornost, ki pa jo merodajni italijanski krogi očitvidno prezirajo. V teh dneh, prav tako kot po zločinu v Brescii, se sicer

slišijo z vseh strani številne in lepe protifašistične izjave. Opažamo tudi, da se v zadnjem času začenja oblikovati bolj jasna predstava o tem, kakšni so pomen, vloga ter obseg fašistične nevarnosti. Optimisti menijo, da se v Italiji nikoli doslej ni tako javno razpravljalo o neofašistih, njihovih načrtih ter njihovih agenturah v državnem aparatu kot v trenutni situaciji. Vendarle: čeprav čas neofašistom ne govori v prid — pomislimo samo na spremembe na Portugalskem in v Grčiji; spremembe se obetajo tudi v Španiji —, imajo prav omenjene spremembe v občutljivem sredozemskem prostoru običajno daljnosežne posledice. Atentat pri Bologni zato ni nujno dejanje, ki bi ga narekoval obup zaradi porazov v Grčiji ter na Portugalskem, temveč cilj črne (oz. rjave) internacionale, ustvariti novo oporišče v Italiji in tako dati oslabilnim fašističnim pozicijam novega poguma!

Zavesa je padla

Velika ameriška drama, ki je zadnje mesece hučo vznemirjala tako domačo kot svetovno javnost, je končana. Zavesa je padla, še preden so dramatični zapletljaji dosegli svoj vrhunec, in tako rešili nosilca glavne vloge zares tragičnega konca.

Kajti kaj drugega spričo dejstev, ki so se vse bolj kopičila proti šefu Bele hiše in ga neposredno obremenjevala v »zadevi Watergate«, tudi ni bilo mogoče pričakovati. Osebnost, ki je na nedavnih volitvah zmagala s tolikšno večino glasov, je namreč na koncu ostala brez podpore velike večine Američanov in celo celotnega vodstva republikanske stranke, ki ga je svoj čas imenovala za svojega kandidata.

V trenutku, ko podpredsednik Ford prevzema po ustavi predsedniški položaj in izjavlja, da bo naprej vodil politiko svojega predhodnika — med drugim bo obdržal v kabinetu tudi zunanje ministra Kissingerja —, je verjetno pomembnejše, kakšna bo razvojna pot največje svetovne sile v prihodnje, kajti na podrobnejšo oceno Nixonove osebnosti kot državnika in politika bo treba še počakati.

Če ocenjevalci ameriške administracije pod Nixonovim vodstvom opozarjajo na velike zasluge, ki jih je dosegel v prizadevanjih za pomiritev v svetu, posebno pod vodstvom svojega zunanje ministra, ter s tem odprl nove možnosti in mednarodnih sferah, mu hkrati upravičeno očitajo, da je zamenjal notranjepolitične in gospodarskosciale probleme. Ali ga ni zunanji uspeh preveč omamila, da se je pustil in tvegano merjenje sil med izvršno oblastjo in zakonodajnimi organi konfederacije, zavedajoč se hkrati velike moči, ki ga ustava odmerja neposredno od volilcev voljenemu predsedniku in njegovim osebnim odločitvam?

Težnje, da bi že tako velike predsedniške pravice še razširili z dejanji, ki utegnejo po-

(Dalje na 8. strani)

NIXON, KI SE JE TAKO RAD IGRAL S POLITIKO OZIROMA OBLASTJO, KOT SO V DIVJEM ZAPADU RADI IGRALI KARTE, JE „NAG“. MORAL JE ODPSTOPITI, KAJTI BIL JE PREVEČ ZALJUBLJEN V OBLAST. BIL JE TAKO ZALJUBLJEN, DA KOT NAJOBLASTNEJŠI POLITIK SVETA NITI NI HOTEL UPOŠTEVATI ZAKONOV.

OPOMBA UREDNIŠTVA: V prejšnji številki NAŠEGA TEDNIKA smo objavili prvi del razprave o turizmu na Koroškem ter z njim povezanim vprašanjem koroških Slovencev. Avtor te razprave je član predsedstva Narodnega sveta, Herbert Seher. Tokrat prinašamo drugi del ter hkrati zadnji del Seherjevega prispevka.

Turizem zahteva kulturno odprtost

Trgovsko-gospodarski sistem tvori ta denar in blago oz. zamenjava teh dveh faktorjev. Za denar, ki ga nam plačuje turist, mu moramo nuditi oddih, mir, zabavo itd. Bolj kot za naše sodeželane, pripadnike večinskega naroda, pa pomeni za nas navzočnost turista poseg v naše življenje, zlasti pa v jezik, kulturo in običaje. S tem, da nudimo turistom ustrezen servis, moramo žrtvovati vsaj en del naše narodne substance: Če hočemo gostu postreči, potem bo to večji del samo v nemškem jeziku mogoče; če se nahaja tuj gost v domači družbi, potem se bo moral vršiti pogovor vsaj pretežno v nemščini. Naše kulturno ustvarjanje ne sme negirati prisotnosti tujcev, tako da moramo

oblikovati svoje kulturne nastope tako, da bodo dostopne tudi letoviščarjem. Marsikateri navada in ljudska šega se bo morala upustiti ali spremeniti, ker manjka čas in primerno vzdušje. To hočem povedati o vplivu turizma na kulturno življenje slovenske narodne skupnosti. To pomeni, da je ukvarjanje s tujskim prometom s strani Slovencev tudi tesno povezano s problemom ohranitve zdrave narodne zavesti ter s skrbjo za narodni obstoj. Ekonomsko izkoriščanje turizma na eni strani — odprtost napram tujcem na drugi strani. Turizem ne sme pomeniti za nas povod za izolacijo, marveč previdno distanco in pozornost do vsega, kar je tujega. Zavedajmo se, da nam ni vse nenaklonjeno, kar je „tuje“!

Slovenci in tujski

Avtor članka: Herbert Seher

Visoko ceno za našo kulturno ponudbo!

Gotovo nam ne bo uspelo, uživati vseh ugodnosti in zavračati vseh negativnih posledic turizma. Zato se moramo odločiti za tem dražjo prodajo našega blaga! Seveda ne pri zaračunavanju hrane ali prenočišča, temveč tadej, ko nudimo našim gostom poseben servis, ko mu omogočamo, dostop do naše besede, kulture ter slovenskega življenja. Otresti se je treba vsake manjvrednosti, ponižnosti in napačnega gledanja na lastne kulturne vrednote! Slovenci smo odprti in ponosni na svojo narodno pripadnost, zato se nam ni treba sramovati naše materinščine pred tujcem! Če smo pripravljeni, dokazovati našo gostoljubnost s tem, da ima-

Zverinski računi

Kot veste, je pred nedavnim umrl znan pisatelj Erich Kästner. Prav tako je znano, da je pokojni pisatelj v svojih delih posebno rad ter ostro ožigosal nacizem, za kar je končno moral marsikaj pretrpeti. Ko smo prebrskali njegove knjige, smo m. dr. našli zanimiv spis o delovanju nacističnega „pravnega“ aparata. Naslov tega spisa se glasi „Eine unbezahlte Rechnung“: govora je namreč o računu, ki so ga nacistični „pravnik“ napravili za usmrtevec ter smrtno obsodbo nacističnih žrtev; z drugimi besedami: sorodniki nacističnih žrtev so morali plačati za to, da je hitlerjanski krvoločni aparat „lahko“ usmrtil poštene demokrate.

Oglejmo si takšen račun, ki ga je E. Kästner ponatisnil v svojem literarnem delu „Eine unbezahlte Rechnung“:

Reichsanwaltschaft

beim Volksgerichtshof
Geschäftsnummer 4 J 777/44
— Staatsanwaltschaft —

KOSTENRECHNUNG
in der Strafsache gegen Erich Knauf
Gebühr gem. §§ 49.52 SGKG
für Todesstrafe 300.—
Postgebühren gem. § 72,1 SGKG 1,84
Gebühr gem. § 72,6 für als Pflichtverteidiger bestellt gewesenen
Rechtsanwalt Ahlsdorf 81,60
für die Strafhaft vom 6. 4. 44
bis 2. 5. 44 44.—
Kosten der Strafvollstreckung:
Vollstreckung des Urteils 158,18
hinzu Porto für Übersendung
der Kostenrechnung —,12

Zusammen: 585,74
Zahlungspflichtig: Die Erben des Erich Knauf, z. Hd. von Frau Erna Knauf, Ber-

lin-Tempelhof, Manfred-von-Richthofen-Str. 13.

Tako so torej izgledali ti svinjski hitlerjanski računi. Erich Kästner piše o tej zverinski metodi m. dr. tole:

„Tausende und aber Tausende solcher Rechnungen sind vom nationalsozialistischen Staat ausgeschrieben worden. Rechnungen, deren Echtheit unbezweifelbar ist und die man trotzdem nicht glauben will.

Dem nationalsozialistischen Staat genügte nicht, unschuldige Menschen aufzuhängen. Er ließ sich auch, die aus dem Mord erwachsene Unkosten aufs Postscheckkonto überweisen. Er war ein ordnungsliebender Massenmörder, dieser Staat. Gebühr für den „Pflichtanwalt“, also für den Mann, der sanftmütig zu erklären hatte: Mein Mandant ist mit der Erdrosselung selbstverständlich einverstanden, 81,60 RM. Ist das zu teuer? Und so genau! Die sechzig Pfennige waren vermutlich die Auslagen des Herrn Doktor für die Straßenbahn. (..)

O armer Erich Knauf!“

Obiščite Werner Bergovo galerijo v Pliberku

Odprta je še samo do 31. avgusta 1974. Obiščete jo lahko v času od 10.—12. ter od 16. do 18. ure.

Izšla je nova knjiga: „Meje spoznanja“

„Tako kot ima vsak narod svojo govornico, tudi vsak predmet in vsak pojav drugače govori. Pogosto bredemo v nerešljive zaplete, ker tega ne upoštevamo. Z govornico omejenega silimo v absolutno ali pa hočemo tisto, kar presega misel, ujeti v besedo. Z govornico enega predmeta hočemo spregovoriti o drugem, ne da bi se menili za posebnost vsakega, ki zahteva tudi posebnost besed. Koliko preprirov je že bilo na svetu samo zato, ker ljudje niso vedeli, kar ve vsak obrtnik, naj bo orodje primerno delu, ki ga hočemo opraviti.

Tudi misel in beseda sta tako orodje. Samo znotraj sebi primernih mej je orodje primerno in zares uporabno. Zato kaže najprej spregovoriti o mejah. Srečujemo jih povsod. Včasih so jasne in ostre, včasih pa tako zelo razblinjene, da se zdi, kot da jih ni. Vmes je neštevilno prehodov. Morda je še najbolj važno spregovoriti o njih takrat, ko se zdi, da jih ni. Takrat jih vse preveč radi spregledamo in nevede prekoračimo, ne da bi jih upoštevali. Prekoračimo so potem krive, da spregledamo posebnost pojavov in njihov resnični obseg. Večkrat ko tako storimo in bolj ko tako bredemo, bolj nas vabi v svoj svet zabloda, iz katere se je potem težko izmotati.

Značilnost pojavnega sveta sta njegova različnost in omejenost. Ni pojavov, ki bi nekako ne mejili drug na drugega. Ko gledamo nanje, se nam zdi, kot bi rastle iz neke notranje sile in v njej dobivali tudi moč za svoj obstoj, ki ga nenehno ožijo sosedje s svojo silo in razsežnostjo. V njih opažamo tudi nenehno težnjo, da bi se razmahnil čez vse, podrl vse meje in se uresničili, kot da bi bili absolutnost sama po sebi. To seveda nikdar zares ne uspe. (Iz knjige „Meje spoznanja“, ki je pred kratkim izšla v celjski Mohorjevi družbi. Zgoraj citirane stavke je napisal znani slovenski psiholog Jurij Zolotar, ki se iz psihološkega vidika bavi z vprašanjem življenjskih meja.) Knjiga meje življenja vsebuje več prispevkov. Razni avtorji skušajo iz različnih vidikov (tako npr. iz pravnega, filozofskega, psihološkega itd.) odgovoriti na to, gotovo zanimivo vprašanje.

Čas je, da se zavedamo važnosti slovenskih narečnih besed!

V skrbi za slovnico ureditev in poenotenje slovenskega knjižnega jezika so naši jezikoslovci posvečali v preteklosti glavno skrb slovnici vprašanjem, abecedi (z zloglasnimi „abecednimi vojnam“ med njimi), izreki, in tako dalje. In ker jim je šlo zato, da bi čimprej „izobrazili“ slovenski jezik ter ga napravili sposobnega za salonsko konverzациjo ter izpodrinili nemščino, niso imeli časa — tako se jim je vsaj zdelo — da bi izbirali besede iz narečij, temveč so si rajši kar sposojali neštete besede iz drugih slovenskih jezikov in iz starocerkvene slovenščine.

Vendar pa je zdaj, ko ni več strahu za enotnost slovenskega knjižnega jezika in s tem narodne zavesti, nastopil čas, da okrepiamo slovenščino s slovenskim besedjem in razširimo njen besedni sklad z besedami iz slovenskih narečij. Naša narečja so polna lepih starih besed, ki so ostale doslej izključene iz knjižne slovenščine. Med njimi je mnogo takih, ki bi lahko nadomestile tuje izposojenke ali umetne skovanke, ki so pogosto smešne in predolge, na primer „sagomolnica“. Dvomimo, da naši delavci ali kmetje kdaj pri svojem delu uporabijo to besedo, ki že od daleč diši po slavističnem kabinetu. Naši ljudje pa poznajo za isto pripravo več starodavnih domačih besed, npr. šajterga. Ena od teh bo prej ali slej gotovo izrinila samokolnico tudi iz knjižnega jezika.

Poleg tega je ostalo besedje knjižne slovenščine doslej iz zgodovinskih in političnih vzrokov (ker se je ta oblikovala predvsem na Kranjskem kot osrednji slovenski deželji) omejeno le na osrednja slovenska narečja. Mislimo pa, da je prišel čas, da tudi obrobna slovenska narečja doprinejajo

svoj delež k besednemu zakladu knjižnega jezika, v skladu z vedno močnejšim vraščanjem obrobni dežel v slovensko narodno-politično in kulturno celoto. Ta proces je nujen, če nočemo, da bodo dobili slovenski ljudje v obrobni deželah, na Primorskem, Koroškem, na vzhodnem Štajerskem, v Slovenski in Beli krajini občutek, da so kot Slovenci „manjvredni“ od prebivalcev osrednje Slovenije in da so njihova narečja manj slovenska. Razen tega je treba napraviti knjižno slovenščino bolj polnokrvno, življenjsko in ljudsko, ne pa da imajo ljudje občutek, da jim je odmaknjena, preveč umetna in „drugačna“, tako da se je morajo učiti kakor tujega jezika. Dovolj je poslušati negotovo jecljanje naših ljudi, kadar so prisiljeni govoriti v knjižni slovenščini, in opazovati neprijetno zadrego, v kateri se znajdejo pogosto celo izobraženci v intervjujih po radiu in televiziji ali v javnih govorih, ker občutijo preveliko razliko med knjižno slovenščino in ljudskim govorom.

Zaradi vsega tega bi bilo dobro in potrebno, da bi začeli zbirati besedja naših narečij, da bi z njim prispevali k poživitvi knjižne slovenščine in k njenemu bogastvu. Poleg tega se skriva v narečnih besedah marsikaj, kar je ostalo doslej prezrto in kar bi osvetlilo mnoge stvari v slovenski jezikovni in kulturni zgodovini. Pomenilo bi lep doprinos k materialu, ki ga mora raziskati slovensko jezikoslovje. Mnogi poklici danes izumirajo, mnoga orodja so zaradi moderne tehnike že pozabljena ali zdaj tonejo v pozabljenje, enako besede za razne posode, opravila, kose oblek, hišno opremo, živali, rastline, vremenske razmere in tako dalje. Vse to bi bilo treba zbrati in ohraniti. Tega

dela ni mogoče prepustiti zgolj strokovnjakom, ker jih je premalo in ga ne zmorejo. Če pride kak jezikoslovec v kak kraj z namenom, da bi zbral staro besedje ali narečne značilnosti, se lahko mudi tam kvečjemu nekaj dni in pride v stik le z majhnim številom ljudi. Dejstvo pa je, da se narečja spreminjajo od vasi do vasi in da so vsa enako važna.

Stare narečne besede naj bi zapisoval vsakdo, kdor more, predvsem pa seveda dijaška mladina; a tudi kmetje in delavci, gospodinje in dekleta naj bi vrgli na papir v poseben zvezek vsako zanimivo besedo, ki se je spomnijo; in naj zraven napišejo, kaj pomeni, katero orodje, za kaj je služilo in podobno. Napišejo naj besedo tako, kakor so jo izgovarjali, ne v knjižnem pravopisu. Prej ali slej se bo našla ustanova, ki bo to gradivo zbrala in ga ovrednotila.

Samo tako bo postala in ostala knjižna slovenščina zares slovenska in ljudska.

DARUJTE za tiskovni sklad!

„Gallus“ v Šmihelu in Ločah

Pevski zbor „Jakob Petelin-Gallus“ je preteklo nedeljo priredil dva koncerta in sicer v Ločah ter Šmihelu pri Pliberku. Naslednjo soboto bo nastopil v hotelu „Korotan“ v Sekirji, v nedeljo pa v Selah. S temi nastopi se hoče omenjeni zbor, ki ga vodi prof. Jožko Kovačič, pošteno pripraviti za svojo turnejo po Ameriki; začetek septembra bo namreč „Jakob Petelin-Gallus“ gostoval v Združenih državah Amerike.

Kot se je pliberški dekan Kristo Srienc v svojem pozdravnem govoru izrazil, pomeni Gallusov koncert v Šmihelu (ter v ostalih krajih) neke vrste generalno vajo za omenjeno turnejo. Šmihelskega koncerta samega se je udeležilo lepo število domačinov, ki so bili z „Gallusom“ zelo zadovoljni. Tako mešani, kot tudi moški ter ženski zbor so poskrbeli za prijeten večer.

Mislimo, da o glasbeni ravni tega koroškega zbora ni treba zapisati posebne ocene. Večkrat je že NAŠ TEDNIK poročal o raznih koncertih, ki jih je priredil Kovačičev zbor. Prav tako dobro poznamo požrtvovalno delo njegovega mlade-

ga dirigenta, ki skuša v vseh ozirih nadaljevati načrtano Cziganovo pot glede glasbeno-kulturnega udejstvovanja. Vemo tudi, da pevke in pevci „Jakoba Petelina-Gallusa“ niso vsi Celovčani, temveč da mora pretežna večina hoditi na pevške vaje z raznih oddaljenih krajev. Kaj takšnega gotovo zahteva mnogo truda ter idealizma. Da se potemtakem te pevke in ti pevci vsakega uspešnega koncerta oziroma vidnega zadovoljstva s strani poslušalcev posebno veselijo, tega gotovo ni treba posebno poudarjati.

Kar se tiče koncerta v Ločah ter Šmihelu, bi še radi omenili nastop narodnozabavnega ansambla, ki ga sestavljajo Jožko Kovačič, Janez Tratar, Aleksander Kasl, Tonej Schellander ter neki nemški teolog, pojeta pa Magda Koren ter Jožko Kovačič. Omenjeni muzikantje so dokazali, da so narodnozabavne melodije pri koroških Slovencih zelo privlačne.

Nadalje bi tudi omenili odlično povezavo univerzitetnega asistenta dr. Erika Prunča. O njej nočemo posebno poročati, pač pa priporočamo, da naj bi, dragi bralci, ne zamudili priložnosti, osebno prisostvovati tovrstnim prireditvam!

promet

II. del

mo tudi zdrave odnose do nemščine in da jo tudi obvladamo, potem s tem nočemo podcenjevati slovenskega jezika! In ko smo pripravljene, pokazati tujemu gostu zaklad slovenske besede, pesmi in ljudskih običajev, potem to nikdar ne samo kot folklorna skupina, marveč kot slovenska narodnostna skupina v Avstriji in del matičnega naroda, ki živi v Jugoslaviji. Našega kulturnega zaklada ne smemo prodajati za vstopnino 25.— šil., temveč za ceno priznanja našega naroda, jezika in kulture!

Več informacij o našem položaju

Zato naj bi naši kulturni nastopi, ki so namenjeni turistu, vsebovali tudi široko in-

formacijo o naši zgodovini in našem življenju, posebno pa o našem boju za enakopravnost. Spet in spet je treba tujcem povedati, da smo narodnostna skupina brez enakopravnosti, stalno podvrženi raznarodovalnemu pritisku ter načrtni diskriminaciji (tudi s strani javne oblasti), ker nam Avstrija noče dati vseh pravic! Tudi med turisti bomo našli precej demokratov in prijateljev, ki nas bodo razumeli, spoštovali in nam pomagali. Zlasti v tem smislu moramo gledati našo pripravljenost do odprtosti napram letoviščarjem in le tako nam bo uspelo, dvigniti učinek naše kulturno-turistične dejavnosti nad folklorni direndaj!

Zavedam se, da pričujoča razprava ni izčrpana in da ni mogla obravnati difcilnosti vplivanja turizma na narodno skupnost kot smo koroški Slovenci. Načel sem samo nekaj vprašanj z namenom, ustvariti neko podlago za ovrednotenje posega turizma v življenje naše narodnostne skupine. Morda bo uspelo, sprožiti diskusijo o tem problemu, ki bi obravnavala praktične izkušnje ter bodoče izgleda v zvezi s turizmom.

Rož, Podjuna, Zilja

Pliberk

● »ODER 73« NA DOPUSTU. Znana pliberška igralska skupina (NAŠ TEDNIK je o njenem delovanju že večkrat poročal) se začasno nahaja na zasluženem dopustu. Izbrali so si jugoslovanski otok Krk. Morda se boste vprašali, zakaj kaj takšnega poročamo. Mislimo pa, da ravno dejstvo, da ta igralska skupina, ki jo večji del sestavljajo mladi delavci ter kmetje, skupno preživijo dopust, dokazuje tisto medsebojno povezanost, ki je za uspešne skupine nujno potrebna.

Mladim kulturnikom »ODRA 73« želimo pošten oddih ter upamo, da si bodo nabrali obilo energije za nadaljno delovanje v prid naše narodnostne skupnosti!

Sele

● PRIREDITEV GASILCEV. Selška požarna bramba je nedavno privedila poletno veselico. Toda na tej veselici se ni samo plesalo ter »lumpalo«, temveč so v okviru te prireditve nastopili tudi domači mešani pevski zbor (pod vodstvom Franceja Čertova), folklorna skupina, ki jo vodi kaplan Matko, ter moški oktet iz Šmarjete v Rožu. Za ples je igral »Obmejni kvintet« (vodi ga Otmar Artáč).

Čeprav so se ljudje veselili in je veselica dobro uspela, pa nekateri Selani le niso bili čisto zadovoljni: pogrešali so namreč s strani selske javnosti eno samo slovensko besedo (ako izvajamo nastop omenjenih kulturnih skupin!).

Dob

● VESELICA DOMAČE POŽARNE BRAMBE. Domača požarna bramba, katere »šef« je Albert Messner, je preteklo nedeljo privedila tradicionalno veselico. Kdo ve, da so s požarno brambo povezane razne finančne potrebe, ve, da so tovrstne prireditve potrebne. S tovrstnimi veselici pa je povezano tudi požrtvovalno delo. O tem vam, dragi bralci, vedo dobrouške gospodinje ter punce, ki še nameravajo postati gospodinje, marsikaj povedati. S svojim nesebičnim prizadevanjem, da bi poskrbele za čim boljše kuhinjo, so se prav tako izkazale kot moški člani požarne brambe, katerih geslo »Pomagati v stiski bližnjemu«, nam je dobro znano.

Lahko rečemo, da je veselica dobrouške požarne brambe dobro uspela, pa čeprav je nekaj časa deževalo ter je marsikateri pesmist mislil, da bo tokrat preveč vode!

Žvabek

● ŽALOSTNA NOVICA. Pravzaprav ta novica ne prihaja direktno iz Žvabeka, pač pa se hočemo v naslednjih vrstah spomniti žvabeškega domačina Janeza Mesjaka. Pred nedavnim se je namreč v štajerskem mestu Donawitzu poslovil ne samo od svojih tamkajšnjih svojcev, temveč tudi od žvabeških domačinov ter svoje Petrove žlahte v Dobu: Franc Kuežnik, pd. Petrov v Dobu, znan slovenski rojak, je namreč njegov sin. Pokojni je v štajerskem industrijskem mestu preživel približno 50 let. Ko je zapustil svoj žvabeški dom, se gotovo ni z lahkim srcem odločil za Donawitz. Toda delo ga je vleklo v tujino, kjer je tudi, star 76 let, zapustil ta svet. Zaostalim izrekamo iskreno sožalje!

Ledince

● ŽALOSTNA VEST. V soboto proti večeru se je hotel ohladiti v Baškem jezeru naš zdravnik dr. Wilhelm Himmel. Pri tem ga je zadela srčna kap in je rešitev bila prepozna.

Koroška tudi domovina Slovencev!

Na povabilo znanega koroškega literarnega interpreta in recitatorja prof. Hanesa Pettauerja in občine Straßburg je gostoval v nedeljo, 11. avgusta 1974, instrumentalni ansambel Trio »Korotan« s pevci pod vodstvom Hanzija Kežarja v Straßburgu v Krški dolini.

Prireditev je bila zaključek cikla, ki se je odvijal skozi poletno sezono. Bila je namenjena v prvi vrsti za turiste in publiko, ki se ne zanima samo za zabavne koroške ali domovinske večere (Kärntner- und Heimat- abende) organizirane iz dobičkaželjnosti,

temveč tudi za bolj umirjeno ali bolj resno kulturo.

Ob začetku je pozdravil prof. Pettauer zbor Familienverbanda, Trio »Korotan«, vse navzoče literate ter prominenco, med njimi državnega poslanca in župana Gortona. Nato je razložil pojem »domovina« — prireditev je bila pod geslom »Heimat in Wort und Lied« — besedo, ki jo na Koroškem tolikokrat zlorablja, da ima že skoraj slab prizvok. Poudaril je, da na stičišču treh kultur tega pojma ne smemo jemati preozko, ker je ta ista »domovina« tudi domovina Slo-

ljani in domov, smo se oglasili še na Muljavi, si ogledali Jurčičev rojstni dom in farno cerkev, nato pa zasedli avto in se dobre volje odpeljali po lepi avtocesti mimo Višnje gore proti Ljubljani. Kratek postanek smo naredili še v Grosupljem (ogled nove cerkve), si nakupili vsa potrebna »zdravila« za domov, nato pa preko Ljubljane, Črnuč, Trzina, Mengša, kjer smo mimogrede občudovali lepo kamniško ravnino, Kamniške planine z znanim sedlom in pogled je segel celo daleč do Limbarske gore, ki kraljuje nad Črnim grabnom, kjer so včasih rogovilili rokovnjači. Tam je tudi rojstni kraj znanih slov. pisateljev Kersnika in Podlimbarskega.

V Kranju, mestu Prešernovega počivališča, pa smo zavili proti Jezerskem sedlu in že pod noč dospeli h Rutarju v Dobri vasi, kjer so nas pogostili z izdatno zakusko.

Končno pa se je bilo treba raziti: Podjuncani so odšli na svoje domove, ostali pa smo tudi nadaljevali pot do Celovca in nekateri celo dalje v Rož.

Vsem pa nam je ostal lep in hvaležen spomin na preživet dan in na vse, kar smo užili in videli, v upanju, da bomo dočakali še več tako lepih izletov.

Izlet celovške Mohorjeve družbe

V petek, 9. avgusta, smo se podali s Sienčnikovim avtobusom na izlet v Stično na Dolenjskem. Med potjo smo obiskali najprvo božjepotno cerkev na Brezjah, kjer so štirje naši duhovniki koncebrirali sv. mašo. G. predsednik Millonig je imel lep nagovor o brezjanski Mariji. Ko smo nadaljevali našo pot iz Ljubljane po Dolenjski cesti, nam je g. dr. Turnšek med vožnjo razložil nastanek in zgodovino vseh samostanov, ki jih danes le še deloma posedujejo beli menihi (Stična, Vetrinj, Heiligenkreuz itd.).

Ko smo dospeli na naš cilj v Stično, smo si najprej ogledali zgodovinske zanimivosti, nato pa so nas menihi povabili na lepo pripravljeno in izdatno kosilo. Tudi cvička ni manjkalo, ki nas je naredil dobre volje. Zapeli smo nekaj slov. narodnih pesmi, ki so lepo donele v dolgih samostanskih hodnikih.

Kar hitro je minil čas in treba se je bilo posloviti od dobrih in prijaznih menihov. Predno pa smo se podali na pot proti Ljub-

Uspeh SPD „Trta“ v Žitari vasi

V okviru kulturnih prireditev, ki jih prirejajo naša prosvetna društva v poletnem času ter ki so v prvi vrsti namenjene tujim gostom, je preteklo nedeljo priredila SPD »Trta« pri Rutarju v Žitari vasi »koroški večer«. Prireditelj je zelo skrbno organiziral ta večer, o katerem najbolj zgovorno priča nabito polna Rutarjeva dvorana.

Kulturni del, ki ga je začel moški zbor »Trte« (vodi ga mladi ter požrtvovalni Jozej Starc) je imel na programu slovenske narodne, umetne ter eno nemško pesem. Zbor je mlad ter številčno močan. Za svoje kvalitetno izvajanje pevskega programa je žel bogat aplavz. Zborovodji ter njegovim pevcem čestitamo ter mu želimo še veliko takih nastopov! Poleg domačega zbora so nastopili tudi šentvidčani s svojim mešanim zborom ter narodno-zabavnim ansamblom »Korotan«.

Kar nas je na tem koroškem večeru zelo presenetilo, je bil nastop žitajskega moškega zbora »MGV Sittersdorf«. S tem je vrnil obisk slovenskemu zboru »Trta«, ki je nedavno bil v gosteh nemškega žitajskega moškega zbora (o tem poročamo na drugem mestu naše izdaje!). Takih nastopov bi želeli v naših krajih več, kajti o koristnosti tovrstnih skupnih prireditev gotovo noben pameten človek ne more dvomiti!

Kot smo že zapisali, je sodelovala tudi SPD »Danica«. Nastop tako tria kot tudi mešanega zbora je povzročil takšno navdušenje, da so šentvidčani morali ob koncu dvakrat priti na oder, preden so jih navdušeni poslušalci spustili domov. Pri tem pa je še treba poudariti, da so bili večinoma navzoči tujci!

Povezovalne besede je imel v obeh deželnih jezikih Stanko Wakounig.

SAK — Žvabek 8:3 (2:3)

Minulo soboto je Slovenski atletski klub gostoval v Žvabeku. V tej igri je skušal najti najboljšo »mešanico« za bodoče prvenstvo, kar mu je pa več ali manj uspelo. Samo v prvem polčasu se je SAK prilagodil slabemu nogometu Žvabeka. To pa zaradi tega, ker je že po eni minuti vodil z 2:0 in nato podcenjeval domačine. Seveda se je to hitro maščevalo. Žvabeku je uspelo obrambo SAK premagati v kratkem času kar trikrat. Za polčas so vodili domačini z 3:2.

Šele drugi polčas je pokazal resnično znanje slovenskega moštva. Slovenski klub je igral tako, kot bi nasprotnika sploh ne bilo na igrišču.

Razveseljivo pa je, da so nogometaši SAK že pri izvrstni kondiciji. Zgleda pa, da je SAK postal močnejši, pa ne slabši, kot so to mnogi mislili, čeprav je zgubil z bratoma Waldhauser ter Wrolichom tri nogometaše. Toda morala se je zboljšala in vsak se bori za drugega. Tako lahko upamo, da tudi v bodoče uspeh ne bo izostal.

Igrali so: Branko Drev; Vinko Wieser, Stanko Mečina; Lampichler, Wošic; Singer (Hobel), Oraže, Marijan Pandel; Fera, Hanzl Wieser.

Žvabek: Hanzej Lampl, Hanzej Rander, Razdevšek, Gregor Liendl, Tevžej Nachbar, Zepi Lampl, Lisnej Katz, Rajnej Srebotnik, Manfred Pistotnik, Albert Skubl, Štefaj Srienz (Hanzij Pičko).

P. S.: Omeniti moramo tudi ravnanje nekaterih žvabeških domačinov, ker so plakati vabili s slovenskim imenom Žvabek. Domača označba za to južnokoroško vas je te nestrpnosti tako hudo motila, da so se nekateri Žvabečani trudili, preprečiti nogometno tekmo; da, hoteli so žvabeške nogometaše prepričati, da naj ne igrajo proti Slovincem! Kljub temu so Žvabečani igrali, ker dobro vedo, da je politika eno, šport pa naj bi bil povsem nekaj drugega!

Horizont žvabeških nestrpnosti seveda ne seže tako daleč, da bi zmogli razlikovati med športom in politiko!

vencev in zato je povabil tudi slovenskega zastopnika »Trio Korotan«.

Izmenjavaje se so nastopili literati, zbor Familienverbanda in Trio »Korotan«. Tako je bila dana stalna sprememba med pesmijo in besedo, med resnim in veselim, med nemškim in slovenskim. Občinstvo je slovensko pesem navdušeno sprejelo. V imenu KKZ in Tria »Korotan« se je zahvalil Stanku Wakounig prof. Pettauerju in občini Straßburg za povabilo, saj ravno takšne prireditve lahko pomagajo premostiti nacionalne bariere, ki se zdijo od časa do časa nepremostljive. Ravno pesem, ki gre v uho, lahko pomaga k zblizanju. Zato upamo, da bo prišlo še do nadaljnjega sodelovanja, ne samo v Straßburgu, temveč tudi drugod na Koroškem.

Ajda cveti

Za Veliko gospojnico so bila najbolj značilna polja s cvetočo ajdo. Letos so ajdova polja postala bolj redka, lan pa je na Koroškem sploh zamrl. Lan z modrim cvetom in ajda z rdečkastim cvetom, sta razveseljevala oko vsakega ljubitelja narave.

Zadnja leta pa se je koroška izredno udomačila, saj so je v velikovškem okraju posadili skoraj na 3000 hektarjih. Ziljani in Rožani se bodo še mastili s koruznimi žganci in mešto, Podjuncani pa ajdovih žgancev kmalu ne bodo poznali več.

Naše prireditve

Slovensko prosvetno društvo »Radiše« praznuje

70-LETNICO
SVOJEGA OBSTOJA

v nedeljo, 1. septembra 1974,
ob 14. uri na Radišah pri cerkvi

Sodelujejo:

Domači mešani in moški zbor
Radiški fantje
Društvena godba
Pevski zbori okoliških prosvetnih društev

Ljubitelji lepe narodne pesmi, gostje in prijatelji so na to jubilejno proslavo, ki naj bi bila izraz narodne življenjske volje in demonstracija za mirno sožitje v deželi.

Prisrčno vabljeni!

Vabilo na

VEČER IZRAZNEGA PLESA

Jasna Knez iz Ljubljane
bo kot solistka plesala

v soboto, 17. avgusta 1974, ob 20. uri
v hotelu Rožanski dom (Antonič) na Reki.

Slovensko kulturno društvo v Globasnici
vabi na

VEČER IZRAZNEGA PLESA

Jasna Knez iz Ljubljane
bo kot solistka plesala

v nedeljo, 18. avgusta 1974, ob 20. uri
pri Šoštarju v Globasnici.

Vabilo na

koncert

mešanega pevskega zbora Jakob
Petelin-Gallus iz Celovca

Dirigent: Jožko KOVAČIČ

Sodeluje: Gallusov inštrumentalni
kvintet

v soboto, 17. avgusta, ob 20.30
v hotelu KOROTAN V SEKIRI

v nedeljo, 18. avgusta, ob 20. uri v farni
dvorani v SELAH

ORGANIST (penzionist) z večletno prakso,
išče faro. Naslov posreduje NT.

O otvoritvi celovškega velesejma

Preteklo soboto dopoldne so se pred velesejmsko mestno halo zbrali številni povabljeni gostje, domači in iz inozemstva, in to iz gospodarskega, političnega, verskega, kulturnega in vojaškega področja, da prisostvujejo otvoritvi 23. Avstrijskega lesnega oz. celovškega velesejma. Že to je nemajhen dokaz, kako visoko je cenjena ta edinstvena koroška gospodarska prirediteljska doma in preko mej Avstrije. Dokaz temu je tudi to, da prisostvujejo njegovi otvoritvi in si ga potem ogledajo — vedno številnejši častni gostje iz Avstrije in inozemstva.

Kot prvi govornik je stopil pred govorniški pult sedanji velesejmski predsednik, celovški mestni svetnik Walter Dermuth, ki je častne goste deloma imenoma, deloma skupno pozdravil in jim zaželel prijetno bivanje v Celovcu. Poudaril je, da je treba zelo pozitivno vrednotiti dejstvo, da je letos 6% več razstavljalcev kot lani, med temi 49% iz dvaintridesetih inozemskih držav. Ta gospodarska ustanova je še posebej pomembna zato, ker nekako ustvarja most in vedno večjo povezavo med različnimi gospodarskimi in družbenimi sistemi Zapada in Vzhoda. Avstrijski lesni strokovni velesejem v Celovcu je postal v teku let tako važen, da je nepogrešljiv na koledarju mednarodnih velesejmov.

V nadaljevanju je omenil posebno tri pomembne faktorje velesejma v Celovcu: najmodernejšo žago, mizarstvo delavnico in oddelek strojev in naprav za transportiranje lesa. Posebno pomembna in veliko zanimanja vzbujajoča je prva, ki letos praznuje desetletnico svojega obstoja.

Ob koncu se je govornik zahvalil svojemu predhodniku, deželnemu svetniku Ausserwinklerju kot delavskemu vodstvu in nastavljenemu velesejmu, na čelu njim in ravnatelju dr. Kleindienstu, za njihovo neumorno delo ter zaželel dober potek in veliko gospodarskega uspeha.

Kot zastopnik gospodarstva je govoril predsednik Koroške obrtne in trgovinske zbornice, dež. poslanec Baurecht, ki je na kratko osvetlil trenutni gospodarski položaj doma in po svetu, češ da ga sicer še ni treba gledati preveč črno, preveč rožnato pa tudi ne; kajti precej predznakov nazadovanja razvoja je že na obzoru, in ti nam ne dovolijo, da bi kar brezbrizno šli mimo njih (padec dohodkov iz tujskega prometa, zelo zmanjšan izvoz lesa itd.). Treba bo skrbeti za nezmanjšano proizvodnjo in v konzumu bolj preiti k varčevanju!

Naslednji govornik celovški župan, dvorni svetnik Guggenberger je pozdravil navzoče kot predstavnike mesta-gostitelja in omenil, iz kakšnih majhnih zasnutkov je nastal današnji tako pomembni velesejem, ki je zadobil že tako velik obseg, da bo prej

ali slej treba misliti na njegovo premostitev na obširnejši teren, ki bo nudil še večji njegov razvoj. Hkrati je tudi omenil nujno zadevo glede čistoče vode zlasti v sosednjem Vrbskem jezeru kot tudi v ostalih, za kar bo nujno potrebno izvesti obširno kanalizacijo, če hočemo utrditi sloves Koroške kot prvorazredne tujskoprometne dežele.

Deželni glavar Wagner je častne goste pozdravil v imenu koroške dežele in se prav tako dotaknil sedanjega deloma negotovega gospodarskega položaja v svetu s posebnim ozirom na Avstrijo in Koroško. Posledice lanskojesenske svetovne bencinske krize so bile precej vidne tudi v Avstriji, vendar se je avstrijsko gospodarstvo že zelo opomoglo od nje. Seveda pa je tudi on priznal, da je tu in tam le opaziti nazadovanje, in da mora biti nas vseh skrb, da bo produkcija čim višja.

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo dipl. ing. dr. Weihs je tudi priznal delno gospodarsko stagnacijo oziroma nazadovanje zlasti na lesnem in živinskem trgu, da pa se vendar že kaže delno izboljšanje. Ministrstvo se peča tudi o posledicah vedno večje škode, ki jo povzroča divjačina v gozdovih na lesu. Pripravlja se tudi nov gozdarski zakon in hkrati kodifikacija vsega gozdarskega prava. Ob koncu svojega govora je prežagal drobno deblo pred vrati hale in s tem odprl velesejem.

Na zaključku naj še omenimo, da se je ob strani častnih gostov zbralo kakih petdeset kmečkih zastopnikov, ki so z raznimi napisi in deloma z vzkliki pojasnjevali krizo kmečkega gospodarstva in zahtevali od ministra čimprejšnje ukrepe za izboljšanje. Obljubljeno jim je bilo, da bodo pristojni organi zahteve proučili in skušali nedostatkom od pomoči.

Ne samo ljubljanska, temveč tudi koroška dekleta štejejo k najlepšim na tem svetu. To se je jasno pokazalo pretekli teden v glavnem mestu Japonske, Tokiu. Korošica Elke Maria SKOTSCHIER, 16-letna gimnazijka iz Ladin v občini Bistrica v Rožu, je bila izvoljena med 45 kandidatkinjami iz vsega sveta za „Miß Jeunesse“. Z naslovom najlepše „tinežarke“ na svetu je dobila Koroška svojo prvo „svetovno mis“. Elka, z merami 80-60-80 si je že januarja priborila naslov „Miß Kärnten“ in potem še zasedla tretje mesto pri volitvah za „Miß Österreich“. Elke Skotschier obvlada razen angleščine in francoščine tudi slovenski jezik. NT čestita!

Pismo belca:

Geschätzter Herr Herbert Guttenbrunner!

Gestatten Sie mir bitte eine kurze Bemerkung zu Ihrem Brief im NT vom 1. 8. d. J., in dem Sie an der Nützlichkeit der Beschriftungsaktionen »vermutlich slowenischer Bürger des Landes« zweifeln. Die Nützlichkeit dieser Aktionen möchte ich außer Diskussion stellen, Ihr Gegenorschlag »Einheimische wie Sommergäste unermüdlich schriftlich und mündlich über die bestehende Situation aufzuklären« aber hätte erst Gewicht, wenn Sie auch die Finanzierung dieser »unermüdlichen« Aktionen geklärt hätten.

Gewiß wird es Einzelpersonen (slowenischer und deutscher Zunge) geben, die dafür spenden würden, bei offiziellen Stellen würde diese Kampagne jedoch auf taube Ohren stoßen. (Die Broschüre »Kärnten — ein Alarmzeichen« hatte man in Kärnten förmlich in ein Wespennest geworfen). Solange Aufklärungsaktionen nicht von Land und Bund aus Steuermitteln, zu denen auch wir Slowenen unseren Teil beitragen, finanziert werden, wird deren Breitenwirkung eher bescheiden bleiben und Ihren Erwartungen nicht entsprechen können.

Abschließend bitte ich Sie, Ihrem »H. G., Köttmannsdorf« auch die slowenische Bezeichnung Kotmara vas beizufügen — zum Zeichen der privaten Erfüllung des Art. 7 des österr. Staatsvertrages.

Ihr Franz Kattinig,
Rosegg/Rožek

Koroška stvarnost — v NAŠEM TEDNIKU

Na povabilo Kulturnega društva Beltinci smo se Selani v nedeljo, dne 11. 8. 1974, udeležili IV. mednarodnega folklornega festivala v Beltincih pri Murski Soboti v Sloveniji.

Ker je bil na našem programu razen tega še koncert v soboto zvečer, smo prispeli na Prekmursko že 10. 8. popoldne. Toda prav tako koncert kot tudi folklorni festival naslednjega dne je močno motil dež, ki je neprestano padal z neba. Medtem ko so organizatorji imeli pripravljen na prostem lep oder in mnogo sedežev, so morali koncert v soboto sploh odpovedati, folklorni festival v nedeljo pa se je vršil v kino-dvorani. Ta je seveda bila premajhna, da bi sprejela vse gledal-

Selani že drugič na folklornem festivalu

ce, ki so prišli kljub slabemu vremenu v Beltince iz Slovenije in drugih krajev preko meja.

Na festivalu je sodelovalo 8 plesalnih skupin iz Slovenije, Francije, Madžarske in Avstrije (Sele). Vmes pa so zapeli tudi selski pevci nekaj koroških narodnih pesmi takorekoč kot odškodnino za predvečer, ko zaradi dežja niso mogli nastopiti.

Letos smo Selani že drugič nastopili v Beltincih, ker smo na podobnem festivalu sodelovali že lani.

Na tem mestu naj omenim še našega g. kaplana Ivana Matka, ki je sam doma iz tega kraja in kateremu se imamo zahvaliti, da smo bili letos že drugič povabljeni na Prekmursko.

Nadalje naj omenim še važnost takih gostovanj. Saj razen tega, da negujejo kulturo posameznega naroda, služijo tudi kontaktu narodov med seboj, ki naj bi se gojil na vsakem področju.

STANKO OLIP

Gospodarski položaj sredi leta

EKONOMSKI SVETNIK MIRKO KUMER

Ob zaključku obračuna za leto 1973 je imela Kmetijska zbornica za Koroško svoj občni zbor. Na tem so podali sliko gospodarskega položaja v kmetijstvu. Ta se je letos spet poslabšal, ker je država uvedla stabilizacijske ukrepe. Zaprli so kredite in zvišali obrestno mero. Industriji se to manj pozna, ker ima porast cen in dober odkup, do čim je v kmetijstvu slab odkup in propad cen. Cene živini so se znižale za 7—17 odst., inflacija pa je prekoračila mejo 10 odst.

Kmetijski zastopniki so se žilavo borili za izboljšanje položaja. Uspelo jim je dobiti od vlade podporo za izvoz pitane govede v Italijo, in sicer šest šilingov pri kg. Za izvoz plemenske govede so doslej prodajavci dobivali podporo 1000.— šilingov za žival. Zdaj so jim to povišali. Za gorjance na 3000.—, za dolinske kmete pa na 2000.— šilingov. Za letos so v Bruslju Avstriji dovolili uvoz 30 tisoč glav plemenske živine, hočejo pa, naj Avstrija vzame iz EWG za polovico vrednosti tamkaj zmrznjenega govejega mesa.

Pri mleku so kmetje izsilili, da dobivajo od 1. 4. t. l. za liter 28 grošev več. Tudi krizni groš, katerega so morali plačevati do zdaj proizvajalci sami, bo odslej do polovice prevzela država. V krajih, kjer ne krmijo silirane krme, bodo dobivali za mleko še 10 grošev dodatno.

Komaj je mleko nekoliko dražje, že spet narašča proizvodnja. Bati se je ponovne poplave mleka, saj poraba dozda še ni narasla. Upamo, da bodo poletni gostje konzum zvišali.

Ker je tudi surovo maslo postalo za 10 odst. dražje, so ljudje močneje začeli uporabljati ceneno margarino, kar spet hromi prodajo surovega masla.

Ker je v Italiji gospodarsko stanje težavno, zahteva tamkajšnja vlada, da mora polovica izvoznega izkupička ostati naložena vsaj pol leta v italijanskih bankah. Še dobro, da to kavcijo zahtevajo le od mesa. Sir in les sta dozda tega še prosta. To bi avstrijske izvoznike še huje udarilo.

Statistika dokazuje, da smo iz Avstrije izvozili leta 1973 107.000 goved. Koroška je bila na tem udeležena s 12 odstotki skupnega izvoza ali pa s 14 odstotki vse pitane govede. Vendar lanski izvoz ni dosegel predlanskega. Vidimo, da naše javne podpore le malo izdajo, saj države evropske gospodarske skupnosti vedno bolj otežkočajo uvoz govede v njihov prostor.

K tem težavam pride še to, da italijanski kupci plačevanje uvožene živine zelo zavlačujejo. Po mesec dni je treba čakati na obračun in denar. Da bi odkupu živine pomagali, so v kmetijskem ministrstvu sklenili,

naj se čim več domačega mesa predela v klobase. Namesto Italijanom, dajejo podporo domačim mesarjem, da bodo bikovo meso porabili za klobase in ne uvažali več zmrznjenega mesa za predelavo. Vendar hočejo imeti domači mesarji in mesna industrija še dodatno podporo za to, ker morajo živino sami zaklati.

Močno je naraslo tudi število svinj. Ugotovili so, da toliko svinj, po vojni še ni bilo v Avstriji, kot sedaj. Brejih svinj je kar za 21 odst. več kot lani. Dozda je bilo mogoče še vse pitance in tudi pujske prodati. Bati se je pa zastoja prihodnjo zimo, ko bodo poletni pujski prišli kot pitanci na trg.

Nastajajo pa še vedno nova pitališča, tako za svinje kot za piščance in to zlasti v Podjuni. Govori se o gradnji združnega pitališča v okolici Pliberka, ki bi pitalo 5000 svinj naenkrat. Tudi mnogi privatniki gradijo nove hleve za po 200 in več prašičev. Nastalo je dvoje pitališč za piščance, vsako za čez 10.000 pitancev naenkrat. Dozda je še zasiguran odkup, bati se je pa, da se bo tukaj ravno tako zamašilo, kot pri bikih.

Lesni trg je postal ogrožen, saj so zaloge hlodovine na žagah velike in je za 1 milijon kubičnih metrov rezanega blaga preveč na zalogi. Italija slabo odkupuje in so cene hlodovine že padle za 200 do 300 šilingov pri metru. Zato naj bi zaenkrat hlodovine ne sekali več. Lotili bi se rajši naplavljanja brusnega lesa za papir in plošče, ki je precej poskočil v ceni. Splačalo bi se prečistiti mlade gozdne površine in drobni les prodati. S tem bi mogli nekaj zaslužiti.

(Dalje na 8. strani)

Zanimivosti

S 102 LETI V KANADO

Ko je David Cohen s 102 leti prispel v Kanado k sorodnikom, pri katerih je ostal, je bil najstarejši priseljenc, kar jih je kdaj prišlo v to deželo. Zdaj je s 108 leti najstarejši prebivalec Kanade. Po rodu je iz Maroka, listino o priselitvi je dobil, čeprav ne govori niti angleško niti francosko.

100.000 DOLARJEV ZA 7 KONCERTOV

Marlene Dietrich, 70-letna »pojoča babica«, ki so jo nekoč opisovali kot žensko z najlepšimi nogami, je dobila 100.000 dolarjev honorarja za sedem koncertnih nastopov v londonskem hotelu »Mayfair«.

OTROK MED NEBOM IN SVETOM

Dobesedno med nebom in zemljo je Egipčanka rodila prvega izmed dvojčkov. Letalo je bilo na poti iz Kaira proti Rimu, deček je privekal na svet v višini okoli 10 tisoč metrov. Po pristanku na rimskem letališču se je rodila še deklica. Stanje matere in otrok je zadovoljivo. Petintridesetletna Sahida Abdel je v letalu dobila popadke, stewardesa ji je pomagala pri porodu. Na rimskem letališču so pripravili vse potrebno za rojstvo še drugega otroka. Potem so mater in naraščaj odpeljali na kliniko. Nedonošenčka sta tehtala nekaj nad kilogram, zato so ju dali v inkubator.

NEKAZNOVANI SMRTNI STREL

Zdravnik iz Elkina v Severni Karolini je zalotil vlomilce. Ustrelil je dekle, katere materi je pred 18 leti pomagal pri porodu. Sherri Guyer je skupaj z dvema fantoma vdrla v ordinacijo 66-letnega zdravnika Ralpa Cooksa. Zdravnik je bil na straži, ker so neznanca že nekajkrat odnesli zdravila in denar. Vlomilci so hoteli zbežati, Cooks je nekajkrat ustrelil, ena izmed krogel je smrtno zadela 18-letno Sherri. Proti zdravniku, ki je na policiji opisal, kaj se je zgodilo, niso vložili obtožnice. Dekletov oče mu je po zaslišanju ponudil roko: »Verjemite, da svoje hčerke nisem vzgajal tako, da bi postala vlomilka... Ko je nekoliko dorasla, je začela ubirati svoja pota.«

TOK V SEDEŽU

Iz varnostnih razlogov hoče neki ameriški izumitelj preprečiti ljubimkanje voznika s sopotnico. Prijavil je patent za električno izolirane sprednje sedeže. Brž ko pride med voznikom in sopotnico do poljuba, se sklene električni krog, ki izključi motor.

PRAVIJO, DA...

V kroniki rimskih listov je čedalje več govoric o lani ugrabljenem milijonarjevem unuku Paulu Gettyju. Pravijo, da se bo 18-letni fant sredi avgusta poročil s 24-letno nemško manekenko Martino Zacher, ki da si je že priskrbela potrebne listine.

PIJANE PAPIGE

Žalostno čivkajoč so se štiri rdeče in rumene papige opotekale po točilni mizi v okrepčevalnici nekega hotela v Atlanti, potem ko so se nazobale z alkoholom prepojenih češenj iz raznih napitkov. Susan Gavalis, ki pri letalski družbi sprejema telefonska naročila vozovnic, je v kratkem času večkrat odložila slušalko, ker je bila zveza prekinjena zaradi pogovora. Nekaj časa je trajalo, preden so razvozlati uganko: glasovi pijanih ptic so imeli isto frekvenco kot signali za telefonski računalnik, s katerimi je mogoče prekinjati zveze. Poslovalnica letalske družbe je telefonske mikrofone opremila s posebnimi filtri.

URADNO PRIZNANJE

Poveljstvo tokijske mestne policije je dalo uradno priznanje 52-letni zavarovalni agentki Sonoki Hibino, ki je v minulih sedmih letih priskrbela sedemindvajsetim mladim agentom »poslušne zakonske družice« in je s tem — tako piše v utemeljitvi — »zboljšala moralno naših ljudi, ki opravljajo svojo službo mnogo vestneje kot prej«.

AH, TE PARIŽANKE

Američan, ki je v Parizu odprl poslovalnico, je zvečer telefoniral iz pisarne domov in rekel hišni pomočnici, brhki svetlolasi Parižanki: »Prosim, sporočite gospe, naj gre kar v posteljo. Pridem čez pol ure.« »Prav rada — je zagostolela deklica — in koga naj gospe napovem?«

„Grda novinarka“ o tem, kako priti do lepote

Da niste lepi?! Ne privlačni?! Prav gotovo ste za to sami krivi. Tako pravi žena, ki je, dasiravno objektivno nelepa, uspela postati v določenem smislu lepa in privlačna. Tej ženi je ime Susanne Mirt, po poklicu je novinarka in jo uvrščajo med žene, ki jih odlikujeta resnična inteligentnost ter uglajenost.

Kaj nam je storiti, če zares nismo lepi? Vsaka žena si želi to biti, vendar bi vsaka tudi morala vedeti, kar pravijo nekateri pametni moški, poznavalci žena, da, namreč, ni grdih žena, da pa so zagotovo neumne, ki tega, kar je na njih lepo, ne znajo poudariti. Razlika med lepo ženo in ono, ki to ni, je samo v tem, da mora druga porabiti več časa in truda, da to postane. Nič več.

Prvo, kar mora „nelepa žena“ storiti, je to, da pred ogledalom kar se da objektivno preuči svoj obraz in telo. Potem naj se odloči za tip žene, ki ji bo najbolj odgovarjal. Nikar ne skušajte tekmovati s tistimi „luskastimi krasoticami“, okrog katerih stalno brenče razni lepotci s športnimi vozovi in opičjim obnašanjem. Razumeti morate, da so to „prazne betice“, ki jim je samo do zunanosti in nič več. Ti niti tega ne vedo, kaj je pravi užitek.

Če se ukvarjate s kakim športom — ako se niste doslej, skušajte to čimprej storiti — se vsekakor potrudite, da okolico prenetite s kakim posebnim uspehom. Na primer: plavajte lepše in hitreje od svojih prijateljic, igrajte šah bolje od ostalih žena ipd. Pametna „nelepa žena“ bo raje prebila uro

v telovadnici, kot pa v kaki odlični kavarni ob porciji sladoleda, žalostno razmišljajoč o tem, kako težko je biti — grd.

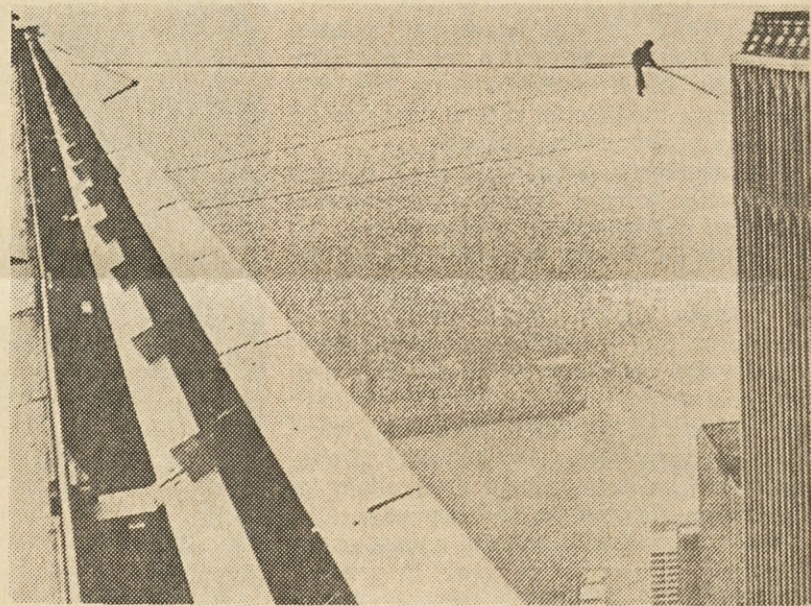
Bodite vedno čisti, sveži, dobro in pametno oblečeni. Pa nikar ne postanite sužnji mode, pokorni tepčki raznih modnih kraljev oz. diktatorjev, oblačite se po svojem okusu, tako, da bo prišla tudi tu do izraza vaša osebnost. Pazite se, da bi vas prav zaradi „prismuknjene“ oblačila ne začeli pretirano pogosto vabiti na razne zabave, ker bi to bilo zanesljivo znamenje, da se na vaš račun žele zabavati.

Predvsem pa upoštevajte to, da čas dela za vas. Pri osemnajstih vaš položaj ne bo lahek, toda že pri petindvajsetih bodo nastopale bistvene spremembe. Dobrodošli boste v družbi, veljali boste za dekle, s katerim se je vredno pogovarjati, mu celo marsikaj zaupati, skratka ljudje nasploh in tudi moški vas bodo radi gledali, kakor se temu reče, zanimali se bodo za vas in skušali skleniti tesnejše poznanstvo, iz katerega se običajno razvije še kaj drugega.

Najvažnejše pa je, na kar običajno večina žensk pozablja, da resda moški v ženski spočetka gledajo le žensko, kasneje pa se s tem ne zadovoljijo, več, v njej iščejo še nekaj, kar je samo njej svojsko, izrecno osebno njeno pa človeško opečateno z izključno njeno individualnostjo, skratka, ni jim več samo do lepega vrča, marveč bolj do tega, s čimer je ta izpopolnjen. Negujte.

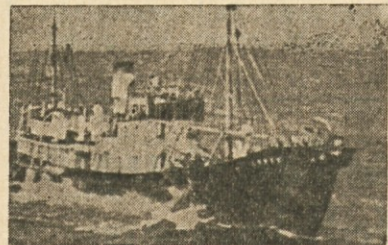
(Dalje na 8. strani)

NEVARNA IGRA, KI JO IGRA NEKI AMERIKANEC. NAD 4000 LJUDI JE BILO NAVZOČIH, KO JE TA AMERIKANEC V VIŠINI 400 METROV USPEŠNO „TELOVADIL“ NA VRVI, KI JE VIDETI NA NAŠI SLIKI.

BORIS PAHOR:

40

Parnik trobi nji

„Na oglu me počakaj,“ je šepnil, ko je stopil na dež. Šla je za njim in hodila po prstih, kakor da pazi, da si ne bi zmocila obuvala, a v resnici iz skrbi, da bi bila kolkor mogoče bolj neslišna. A hiša je bila tiha, ulica prav tako, samo ko sta stopila zdolž pločnika, se je s hitrimi koraki približala postava. A bil je Stanko z rokami v žepih dežnega plašča.

„Srečno,“ je zamrmral.

„Srečno,“ je bolj grknil ko rekel Srečko. In že je krenil na reber, ki se tam rahlo vzpenja v breg.

Rekel je, naj počaka na oglu, a ona bi najrajši šla za njim; pa nima pomena, saj se bo vrnil, ker mora še drugam. Ah, nekaj korakov bo vseeno stopila za njim, da bo vsaj enkrat slišala tisti šum.

Počasi mu je sledila, vendar je kmalu opazila, da postajajo njeni koraki hitrejši.

Tedaj se je Srečko ustavil pred majhno hišico z ob svetljenimi okni. Trenutek je postal, da je obesil zavitek na kljuko, hitro za tem pa se je v dežju prebudilo kratko in močno trkanje. Da, bil je skoraj bolj sunek, bolj tresljaj kakor pravo trkanje. A že naslednji trenutek je Srečko odhitel naprej.

Hitro se je spet vrnila, v prsih ji je močno bilo, kakor da se je tisto sunkovito trkanje preneslo vanjo. Slišala je, da so se nekje odprle duri in kako je moški glas vprašal, kdo da je. Po nekaj trenutkih nerazločnega motanja pa so se vrata zaprla in spet je bil samo peket dežnih kapelj.

Stala je na oglu in si očitala, da je bila neprevidna, ker

ni ubogala, lahko bi moški prišel iz hiše in jo zagledal, mogoče bi kaj zaklical. A ni se mogla premagati. Če ne bi bila spremljala doktorja Pertota, bi jo mogoče zdaj že ta pomoč Srečku zadosti vznemirjala, a kjer se je njen nemir začel že pred enim tednom, je zdaj toliko bolj zahteven.

A zdaj se bliža po pločniku na drugi strani ulice moški, ki ni Stanko, ker Stanko ima iti v drugo smer.

Stisnila je komolce k telesu, da bi bila zavitka malo vidna, tistega, ki ga ima v roki, pa bo zakrila z dežnikom. A koraki se menda ustavljajo, da, počasnejši postajajo. Ne, ne sme se ozreti, ker potem se bodo koraki prav gotovo ustavili.

Ustavili so se kljub temu.

„Psst, psst!“

Njo pa je hkrati sram, da jo ima za eno od tistih, obenem pa jo skrbi, da se bo vse še bolj zamotalo, če bo zdaj odšla. A vendar se obrne in počasi stopa naprej po pločniku.

„Psst!“ se sliši in hitreje stopi, tako da bo razumel, da da ne želi, da bi ji sledil. Ker tudi tiste ženske se tako obrnejo, videla je, in grejo po pločniku, a one hodijo počasi, da se jim moški lahko približa in se, ob strani hodeč z njo pogovarja. In slišala je spet korake, a zdaj so se oddaljevali, tako da se je oddahnila, a je počasi, neslišno izdihnila sapo, da se je tudi s tem malo pomirila.

Polagoma se je vračala, vsak trenutek bo Srečko na oglu. In res, zagledala ga je, ko še ni bila tam.

„Je kaj zija tisti, ki je šel pravkar mimo?“ je vprašal.

„Je.“ In oddala mu je zavitke. „A se je hitro vdal.“

„Zdaj ti lahko greš,“ je rekel. In videti je bilo, da komaj čaka, da bi se spet odpravil.

„Nesla ti bom še dol na glavno cesto,“ je rekla.

„Hvala, bom sam.“

In ker ga je naprej gledala, kakor da ne more verjeti, da jo zares pošilja proč, se je njegova nemirna postava premaknila in, medtem ko je z rokama držala zavitke pod plaščem, jo je poljubil na lice.

„Samo še tri bom imel,“ je rekel. „In manj nas je, bolje je.“

Tako se je odpravila po poti navzdol, čeprav jo je imelo, da bi spet šla mimo železnih vrat. Čutila je v sebi nerazločno ganjenost, ki je izvirala tudi od tovariškega poljuba, a je bila hkrati v tesni zvezi z zarotništvom noči, dežja, besedila tistega listka v zavitkih. Srečko je mlajši od nje, a prav zaradi tega in zaradi tistega neučakanega, na neki način vrednega premikanja njegovega telesa je njegova bližina kakor spodbuda in obenem kakor potreba po pokroviteljstvu.

Bila je na cesti, tramvaj proti mestu je ravno odhajal in metal pege svetlobe na mokri asfalt. Srečko bo v kratkem tukaj, si misli, in že tisti trenutek ve, da ga bo počakala, obenem pa je, kakor da bi ga hotela iz daljave varovati.

In stopila je čez cesto in šla proti čakalnici; če je tukaj, ji nihče nič ne more, čaka pač tramvaj. A vendar je naredila nekaj korakov skozi vrt. Drevesa so gola, tako da je videti čolne v portiču že od tukaj, vendar gre še naprej, da je prav na obrežju in sliši trkanje kancev na bokaporte in rahlo cepanje kapelj v vodo. Semkaj sta prišla z Danilom in takrat si ni mogla misliti, da se bo tako udomačila tukaj, še manj, da bo na božični večer sredi dežja opazovala ribiške čolne; in čuti, kako bo Danilova roka molče stisnila njeno roko, ko mu bo povedala o obisku portiča po obhodu z abecedniki za malčke.

Vrnila se je, zdaj bi se moral že prikazati Srečko.

V čakalnici ni nikogar, tudi cesta je ta trenutek prazna, avtomobilske luči prihajajo z miramarske strani; a te bodo kmalu mimo.

Zdaj, da, to mora biti Srečko, po hoji ga pozna.

Temna postava je počasi, kakor da drži roke v žepu, šla pod drevesi, prešla prazen prostor pred cerkvijo, se brez naglice pomikala naprej mimo hiš. Naenkrat pa se je ustavil, trenutek zatem je potrkalo, razločno je slišala.

Potem se je zabliskala svetloba in zarisala belo progó čez cesto, a Srečko je bil že senca, ki se je prelomila v oglu.

Dekla Anica

Pet otrok je ostalo brez staršev. Prišli so dobri ljudje in jih vzeli za svoje. Vsak izmed njih je na občini z debelo podčrtal: Otok bo imel očeta in mater... Socialna delavka je zbrala petero otrok in jim venomer govorila:

„Zdaj greste k dobrim ljudem...“ In so šli.

Anica je bila najstarejša. Hodila je v šesti razred in na pogled je bila močna in zdrava. Na socialnem so rekli:

„Ta pa naj gre na kmete.“

Dali so jo premožnemu kmetu Osojniku, ki je že stokrat prišel na občino in zahteval: „Dajte mi zdravo siroto, skrbel bom za njo.“

In so mu dali Anico, najstarejšega otroka prerano umrlih staršev. Dali so jo kmetu, ki je sam imel tri otroke; najstarejši je bil večji od Anice.

„Otok naj raste med otroki!“ so rekli, ko so odkazali Anici sobico na podstrešju.

„Tu ti bo dobro,“ je rekla socialna delavka, ko je dopovedovala kmetici, kako naj ravna z otrokom; kmetica je ves čas zagotavljala:

„Pri nas bo kakor doma!“

Tri mesece se res ni mogla pritožiti: prišla je pozimi in takrat je po šoli pomagala gospodinji v kuhinji. Le domači kalini so ji včasih storili krivico, takrat pa je gospodar dvignil desnico:

„Pobi, to je vaša sestral!“

Ko pa še le ni zalegla prva beseda, je rekla kmetica: „Pustite siroto pri miru!“

Pa je prišla pomlad in z njo delo na polju. Samo malo bo Anica pri delu pomagala, da se privadi, saj delo ne škodi. Toliko, da ji vcepijo ljubezen do zemlje in do vsega na kmetiji. In Anica se zaradi dela ni pritoževala. Saj je zdaj že tretje leto pri dobrih ljudeh in vsi so jo oblagali z delom; že mora biti tako, nikomur se ne more potožiti.

Ko pa je bilo na polju postorjeno, je v hlevu čakala živina. Domači kalini so šli na potep, živina pa tudi ima svoje zahteve. Počasi jo je kmetica navadila krmiti tudi prašiče in kmet jo je vadil na koso. In komaj je trava dobro pognala, je kosila najprej za prašiče, potem že tudi za krave. Zmeraj je gospodar domače fantiče oštel, gospodinja je zažugala s prstom: „Anica vašo lenobo podpiral!“

Dokler ni bilo Ancie, takrat so pač morali delati! Starejši je imel opraviti s konji, srednji pri kravah, mlajši je pomagal v svinjaku. Sedaj pa imajo svoje „opravke“, vedno najdejo izgovor in odhitijo na vas. Anica pa je

vprežena v delo in mlado telesce se od utrujenosti kar upogiba.

Včasih je rekel gospodar gospodinji: „Kaj, če pridejo zdaj iz socialnega urada?“

Gospodinja je rahlo mežiknila: „Včeraj sem bila na občini...“

Vedela sta od socialne delavke, kdaj pridejo, in takrat je Anica ostajala doma. Obklekla je celo boljše obleko, da je socialna delavka rekla:

„Anica, kaj malega pa res lahko pomagaš pri delu.“

Potlej pa je kmetica kar sama hodila poročat na občino: Anici se dobro godi, vsega ima v izobilju, počuti se kakor doma. Verjeli so, saj je kontrola nekajkrat potrdila resnico, zato so kmetici obljubili:

„Preživnino bomo povišali!“

V šoli so najprej spoznali krivico. Anica je med poukom priprla oči in součenec je večkrat kar sredi pouka zakričal: „Gospod učitelj, Anica pa spi!“

Anica je hitro odprla oči in skušala slediti razlagi. Učitelj je vrtal v otroka:

„Si bolna?“

Anica je rahlo pordela: „Nisem...“

„Kaj pa ti je?“

„Nič mi ni, res ne...“ je odgovarjala utrujeno.

Upravitelj pa je vseeno šel na socialno: „Stopite h kmetu in poglejte, kaj se z otrokom godi!“

Pa niso prišli, vse preveč so verjeli kme-

tici, ki je vsak mesec prihajala kar sama poročat; pa tudi na kmečke dobrine pri tem ni pozabila. In če je kdo izmed zlobnih sosedov rekel preveč na račun izkoriščanja, se je kmetica obregnila:

„Saj je naša dekla!“

Ob nedeljah so se domači po kosilu odpeljali z avtomobilom, Anica pa je zaklenila vrata v kuhinji in pomivala posodo. Potem je vse popoldne poslušala radio, stala pri oknu in gledala na cesto. Na vas ni hotela, saj je še niso sprejeli za svojo.

Tri leta je moralo preteči, ko je nekdo iz vasi kmeta Osojnika javno obdolžil:

„Vse, kar je prav. To je vendar izkoriščanje človeka po človeku!“

Precej glasno so tisti večer govorili o Anici. Pa je zaleglo. Prišli so iz socialne, ko so se domači otroci podili po dvorišču, Anica pa je bila z gospodarjem in gospodinjo na polju.

„Kje pa je Anica?“ je vprašala socialna delavka domače otroke. In najmanjši se je rahlo namuznil:

„Naša dekla? Na polju pomaga pri delu.“

„Zakaj pa vi niste na polju?“

„Mi smo vendar domači!“ se je obregnil najstarejši; srednji pa se je izgubil za hišo ter tekel povedat na polje.

Padla je odločitev: Anico bodo vzeli in dali drugam. Kar naj jo! so se Osojnikovi opravičevali sami pred seboj in pred drugimi. S takim otrokom so pač same skrbi in izdatki.

Na občini so otroka zaslilišali in dali zapisnik v poseben predal. Potem je socialna delavka privila Anico k sebi in rekla:

„Šla boš k drugim dobrim ljudem, tam ti bo dobro...“

D r a g o

Pretrsljiv dogodek

V majhni vasici življenje teče svojo pot. Dnevi so topli in mirni. Vasica je polna vonja po senu. Otroci preživljajo počitnice. Nekateri so odšli na morje, nekateri so odšli k znancem v drugi kraj, a večina je ostala doma. Saj je doma najlepše. Po cele dneve jih ni doma. Le zvečer pridejo lačni in utrujeni. Noč sladko prespijo. Saj si morajo nabrati moči za drugi dan. Kadar pa je deževje, ostanejo doma. Kadar jih gledam pri kakšni igri, se vedno spomnim na malo Miriam, ki je morala tako mlada umreti...

Počitnice so bile takšne kot letos. Le da so bile za malo Miriam usodne in zadnje. Preživljala jih je v postelji: kakšen dolgčas! Tako rada bi se igrala s sovrstniki. Le

malokdo se je spomnil nanjo ter jo obiskal. Miriam se je tolažila z mislijo: »Saj bom tudi jaz ozdravela. Šla bom z Zinko k potoku. Tam se bomo kopali. Joj, kako bo veselo!«

Toda zdravje se ji je slabšalo. Mamica je šla po zdravnika in zdravnik je ugotovil, da ima tuberkulozo. Ni povedal, kako hudo je že. Mamica je žalostno zajokala.

»Ali je zelo hudo?« je vprašala z glasom, polnim sočutja in žalosti.

»Tako mora v bolnišnico,« je bil zdravnik kratak. Ni hotel še bolj žalostiti mame. Čudno se mu je zdelo, od kod tuberkuloza v sedanjem času. Poklical je rešilni avto in čez nekaj časa so deklico že odpeljali v bolnišnico.

Ko so se vrata zaprla, jo je prijelo, da bi še enkrat odšla k čolnom; in ni se temu uprla, ampak je zares odšla.

Hodila je počasi, kakor da okuša vsako stopinjo posebej; potem je zaprla dežnik in poveznila kapuco na glavo. Najprej je mislila na Danila, potem na Srečka in na knjige, nazadnje se je zavedala samo, da ima za pričo široko, neskončno in svobodno morje, in zmeraj bolj tesno je tiščala komolce k telesu, kakor da se bo na ta način najprej pomirila.

S plošče, ki se je zdaj vrtela, je prihajal ritem zelo rahlega tanga in tako je imel Srečko zadosti časa, da je lahko počasi pripovedoval. Sicer je s težavo krotil svoje bežeče glave, a ta ujeta razgibanost je dajala njegovi suhi postavi, njegovi boljši glavi samosvojo mikavnost.

„V Boljuncu je izpraševala šolarje učiteljica,“ je rekel in se nasmehnil.

Gledala ga je začudeno, kakor da si sproti izmišljuje, zakaj njegovo pripovedovanje ima zmeraj tudi prizvok rahle norčavosti. Da, morebiti je bil še najbolj zbran tisto noč, ker takrat ni govoril in je bil ves prevzet od dejanja.

„Kaj je bilo v zavitkih?“ vpraša torej učiteljica. „Kaj so bile knjige v zavitkih?“ In šolarke: „Ne.“ In jo gledajo. „Knjig ni bilo.“

In Srečko se smehlja, ona pa ga vprašujoče opazuje. Skoraj da jo draži ta njegova lahkotnost; če pa je res, kar pravi, in zna biti res, potem se ji zdi, da bi bilo bolj prav, če bi otroci odkrito, priznali, da so dobili knjige.

„Kaj si izmišljuješ,“ je rekla.

„Kako izmišljuješ? Otroci in pol, ti pravim, punčka. Saj je Miro natanko povedal, pa vprašaj njega, ki ima tam brata. Viš, in prav hčerkico Mirovega brata je nagovorila učiteljica: „Ti povej, Sonja, kaj je bilo v paketu?“ In Sonja vstane v klopu; „Tale sviter,“ pravi. In s prsti povleče volno na prsni.“

„Bolje bi bilo, da so povedali o knjigah.“

Srečko se je ustavil, da so se drugi pari ozrli, Majda se je nasmehnila in se namuznila.

„Ti si mi čudak,“ je rekel in jo odmaknil od sebe, da bi jo videl v obraz. „Kakšni popadki so to?“

„Starši so bili kriti, lahko bi torej otroci povedali. Ponosno povedali.“

„Kriti, kriti,“ je zamrmral in zganil ramena. Spet se je počasi predal ritmu, a kakor da prizanesljivo spremlja njene mirne takte. „Kriti! Internacijo bi jih veljala ta tvoja kritost. Tako pa so bili v paketih samo svitri in blago za krilce, pa dokazi, da ni res, če moreš.“

„To se pravi zmeraj spet ista potuhnjenost.“

„A čuj, saj vendar oblast ve o knjigah. Saj vsi besnijo od ihte, saj iščejo in vohajo vsepovsod. Kaj še hočeš? Otroci imajo knjige, ki jih ne bi smeli nikoli več videti, gospodarji pa bodo skočili iz kože od jeze. Kaj hočeš še?“

„To je res.“

„Seveda je res. In pomisliti moraš še, da se hudodelstvo ni zgodilo samo v enem kraju, ampak se je razvilo v pravo pahljačo okoli mesta in v mestu samem. To ni en udarec, ampak venec udarcev, ti pravim.“

Videti je bilo, da hoče zbrano plesati, ker je pazljivo približal lice k njenemu licu, a naslednji trenutek ga je spet umaknil.

„Zakaj pa ne neseš knjig pri belem dnevu, če si tako željna odkritega odpora,“ je rekel, in čutila je, da je tokrat ves pričujoč, kakor da se samo v trenutkih jeze zares zresni. In ve, da ima on prav, a obenem se zaveda, da je pravilno tudi to, kar sluti v sebi. Danilo bi hitro prisluhnil njeni misli.

„Ti fant ti,“ je pokroviteljsko rekel Srečko in jo mehko prižal, ker začel se je nov ples, ki je bil spet tango. In čutila je, da ji je prav zaradi te mladostne prisrčnosti, ki je obenem igriva in oglata, na poseben način všeč. Nekako sestrsko naklonjena mu je, a istočasno se ji zdi, da bi se, če ne bi imela Danila, utegnila celo navezati nanj. Tako vdano je ob nji, da se ji zdi, kakor da želi, da bi ga njeno telo sprejelo; in ji je žal, da se ne more odzvati ti neizgovorjeni, skoraj gotovo nezavedni prošnji. Videla je v njegovem pogledu, ko je vstopila, kako je presenečen, da jo

Sončne trate

Hodil sem po sončnih tratih,
vprašal tičke, kje si ti,
pa so mi zažvrgolele
in so rekle, da te ni.

Vprašal rože sem na gredah,
kjer doma bilā si ti,
pa so se mi nasmejale
in so rekle, da te ni.

Vprašal sem srce še svoje,
ki kraljica si mu ti;
pa je v noči zaihtelo
in je reklo, da te ni...

Ko sem mamico vprašala, kako je z Miriam, je med jokom obupano rekla:

»Zdravnik je rekel, da je bolezen že pre-globoko pognala svoje korenine! Zapisana je smrti.«

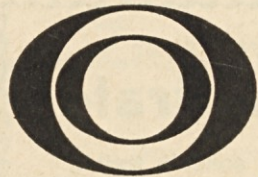
Ljudje so na ta dogodek pozabili, le njena mamica je trpela z njo.

Čez dva meseca so jo pripeljali v črnem avtomobilu. »Mrtva!« sem se zdrznila. Miriam smo imeli vsi iz srca radi. Bila je pridna, lepo dekletce. Še živeti ni začela pa se je že morala posloviti od življenja. Pospremit sem jo šla na njeno zadnjo pot do pokopališča. Pogreb je bil lep. Na pokopališču sem videla, da jo je na zadnji poti pospremito mnogo otrok, ki so ji prinesli cvetje.

Od tedaj je minilo že precej časa. Toda male Miriam se spomnim vselej, ko so počitnice.

M. K.

Celovec

NEDELJA, 18. 8.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 19. 8.: 13.45 Informacije — Otroci igrajo za otroke. — TOREK, 20. 8.: 9.30 Koroški zbori (Mešani zbor SPD „Danica“). — 13.45 Informacije — Šport — Zvoki za mlade. — SREDA, 21. 8.: 13.45 Informacije — Zborovska glasba — Cerkev in svet. — CETRTEK, 22. 8.: 13.45 Informacije — Družinski magazin. — PETEK, 23. 8.: 13.45 Informacije — Melodije za razvedrilo. — SOBOTA, 24. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi — Od srca do srca.

Avstrija

1. PROGRAM

NEDELJA, 18. avgusta: 16.30 Za otroke od 6 let dalje: Sonce in vrtinca — 16.40 Za mladino od 11 let dalje: Projekt Z — 16.55 Calimero — 17.00 Za družino: George — 17.25 Svet znak — 18.00 Erna Mangold bere iz „Poljubček, poljubček“ — 18.30 Leteči dragulji — 20.15 Hans Moser — pogled nazaj: Pisarniški svetnik.

PONEDELJEK, 19. avgusta: 18.00 Znanje — aktualno — 18.30 Zabava s Charlijem — 20.15 Ljudje na renču Shilu.

TOREK, 20. avgusta: 18.00 Kara Ben Nemesi Effendi: „Spet na sledi“ — 18.30 Rožnordeči panter — 20.15 Skrivnost Santa Vittoria.

SREDA, 21. avgusta: 11.00 Program za delavce: Z železno pestjo — 12.50 Telešport — 16.30 Za otroke od 6 let dalje: Zvit Wastl — 17.15 Za otroke od 7 let dalje: Indian River — 17.40 Antena — 18.00 Stan Laurel in Oliver Hardy — 20.15 Kraj za živali — 21.05 Rok za premislek.

ČETRTEK, 22. avgusta: 18.00 Kara Ben Nemesi Effendi: „Mübarek“ — 18.30 Sportni mozaik — 20.15 Umor v župnišču — 21.50 Čas v sliki — nočna izdaja — 21.55 Šport — 22.05 Ptica Bumbum in sonce.

PETEK, 23. avgusta: 11.00 Program za delavce: Pisarniški svetnik — 18.00 Orientacija — 20.15 Linija Onedin — 21.10 Politična dokumentacija — 22.00 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.05 Inšpektor Cloureau.

SOBOTA, 24. avgusta: 16.55 Za otroke od 5 let dalje: Hišica — 17.20 Calimero — 17.25 Za družino: Klub seniorjev — 18.30 Kultura — specialno — 20.15 Slučaj, vse slučaj — 22.20 Sport — 22.50 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.55 Mož iz Leramija.

2. PROGRAM

NEDELJA, 18. avgusta: 15.55—16.20 Evrovizija z Dunaja: Evropsko prvenstvo v plavanju — 18.00 Tedenski magazin — 18.30 O Celtia — Pesmi Keltov — 18.55—21.30 Evropsko prvenstvo v plavanju — 21.30 Zgodbe, ki niso razložljive — 21.55 Vprašanje kristjanov.

PONEDELJEK, 19. avgusta: 11.25—12.30 Evrovizija z Dunaja: Evropsko prvenstvo v plavanju — 20.15 „Kot solza v Oceanu“ — 22.15 Telereprize.

TOREK, 20. avgusta: 12.25—13.30 Evrovizija z Dunaja: Evropsko prvenstvo v plavanju — 20.15 Kot ena solza v Oceanu — 21.55 Telereprize.

SREDA, 21. avgusta: 15.55—17.15 Evrovizija z Dunaja: Evropsko prvenstvo v plavanju — 20.15 Kot solza v Oceanu — 21.40 Telereprize.

ČETRTEK, 22. avgusta: 15.55—17.15 Evrovizija z Dunaja: Evropsko prvenstvo v plavanju — 20.15 Svet in znanost — 21.00 Vesoljska ladja Enterprise — 21.45 Telereprize.

PETEK, 23. avgusta: 12.25—13.30 Evrovizija z Dunaja: Evropsko prvenstvo v plavanju — 20.15 Zenske delajo filme: Susan Sontag — Dvojčki — 21.55 Telereprize.

SOBOTA, 24. avgusta: 12.25—12.30 Evrovizija z Dunaja: Evropsko prvenstvo v plavanju — 19.00 Tonoptikum — 20.15 Karl Böhm: Za 80. rojstni dan — 22.05 Čas v sliki.

Ljubljana

NEDELJA, 18. 8.: 8.40 Legenda o divjem lovcu — 9.40 W. S. Reymon: Kmetje — 10.35 Kmetijska oddaja — 11.25 Mozaik — 11.30 Otroška matineja — 12.25 Poročila — Nedeljsko popoldne — 17.40 Propagandna oddaja — 17.45 Poročila — 17.50 Kapitan Horatio Hornblower — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TVD — 20.25 Tedenski zunanepolitični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.40 Znamenite pustolovščine — 21.35 Gola resnica — 22.05 Sportni pregled — 22.30 TVD.

PONEDELJEK, 19. 8.: 14.55 Vaterpolo Jugoslavija : SZ — 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju — 18.15 Obzornik — 18.30 Po neznani delti — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.30 Kornati — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TVD — 20.25 3-2-1 — 20.30 Prva noč — 21.15 Ne prezrite: Arhitekturni muzej — 21.40 TVD — 21.55 Skoki v vodo.

TOREK, 20. 8.: 14.55 Vaterpolo Jugoslavija : Madžarska — 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v

plavanju — 18.15 Obzornik — 18.30 Pet pedi — 18.50 Mozaik — 18.53 Sejem — 19.15 Srečanje z Mariom del Monacom — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TVD — 20.25 3-2-1 — 20.30 Pogovor o ... — 21.00 Whiteoaki z Jalne — 21.50 TVD — 22.05 Skoki v vodo; posnetek prvenstva na Dunaju.

SREDA, 21. 8.: 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju — 18.10 Obzornik — 18.25 Družina Smola — 18.55 Mozaik — 19.00 Zabavna glasba — 19.20 Na sedmi stezi — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TVD — 20.25 3-2-1 — 20.30 Hladnokrvno — 22.35 TVD.

ČETRTEK, 22. 8.: 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju — 18.05 Obzornik — 18.20 Svet v vojni — 19.10 Mozaik — 19.15 Po sledih napredka — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TVD — 20.25 3-2-1 — 20.30 Kam in kako na oddih — 20.40 J. Mach: Mavrica — 21.10 Odiseja Miru: Sfinga iz gradu El Prado — 21.40 Likovni nočno: Jože Spacal — 21.55 TVD.

PETEK, 23. 8.: 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju — 17.45 Konzerva — 18.15 Obzornik — 18.30 Mozaik — 18.35 TV kažipot — 18.55 Barvna risanka — 19.00 Cikcak — 19.10 Dunaj: Vaterpolo Jugoslavija : Italija — 20.10 TVD — 20.35 Tedenski gospodarski komentar — 20.40 3-2-1 — 20.45 Dnevnik sobarice — 22.10 TVD — 22.25 Dunaj: Skoki v vodo.

Ravnokar je katoliška mladina izdala pesmarico „Naša pesem“. Izdajo je pripravil g. Maks Mihor.

Nova izdaja vsebuje pesmi prve izdaje, zraven pa še vrsto novih pesmi, posebno tudi ritmičnih pesmi.

Od 2. do 5. septembra 1974 prireja Katoliška mladina v domu v Tinjah

teden pesmi

Strokovno vodstvo: g. Maks Mihor

Na programu je predavanje dr. Erika Prunča: „Kulturne perspektive“

En dan je rezerviran za skupni izlet.

V uvodu k pesmarici beremo besede: Mi vsi si želimo, da bi naša pesem na Koroškem ostala živa, osrečujoča in z njo mi vsi, ki tako radi pojemo in slišimo Prešernovo zdravico: „Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat' dan, da, koder sonce hodi, preprij iz sveta bo pregnan, da rojak prost bo vsak ...“

Vabljeni so vsi:

VODITELJI MLADINSKIH SKUPIN
VODITELJI OTROŠKIH SKUPIN
UČITELJI, KI IMAJO V ŠOLI TO LEPO NALOGO,
POSREDOVATI DRUGIM NAŠO PESEM
PRAV VSI, KI LJUBIJO PESEM IN RADI PREPEVAJO.

Cena: 380.— šilingov

Prijavite se do 18. avgusta pri: Katoliški mladini, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec - Klagenfurt.

SOBOTA, 24. 8.: 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju — 17.15 Nogomet Čelik : Dinamo — 18.45 Kaj počnemo ob nedeljah — 19.15 Kratek film — 19.45 Barvna risanka — 20.00 TVD — 20.25 Tedenski notranepolitični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.40 Zabava vas Julie Andrews — 21.30 Barvna propagandna oddaja — 21.35 Columbo — 22.45 TVD — 23.00 Vaterpolo Jugoslavija : ZRN.

Gospodarski položaj . . .

(Nadaljevanje s 5. strani)

Kmetje sami ne morejo v parlamentu zase ničesar izsiliti. Navezani so na kompromise večinskih strank in uvidevnost vlade. Ta sklepa v socialnih zadevah in hoče relativno edinemu otroku dati več otroške podpore kot pa otrokom številnejših kmečkih družin.

Izglej pa je, da bodo s 1. 1. 1975 končno le prilagodili kmečke dodatne rente kmečkim penzijam. Sicer še ne stoođotno, za enkrat le do polovice. Na drugo polovico bo treba še nekoliko počakati.

Zakone o prometu z zemljo so spreminili tako, da bodo smeli tudi inozemci kupovati zemljo za stanovanja, če so bivali že vsaj 5 let v Avstriji. Predaje posestev in druge zemlje med sorodniki, odslej ne bo več treba predložiti komisiji za zemljiški promet v potrditev.

Letos bodo dali kmetom za sto milijonov več povračila za nakup dizelovega olja. Za celo državo bo 487 milijonov, na Koroško pa odpade 31 milijonov šilingov podpore.

Tudi letos je za agrarni investicijski kredit kaj pičlo denarja na razpolago. Treba je s prošnjami pohiteti, računati pa moramo z višjimi obrestmi. Največ denarja potrebujemo za kmetijsko tehniko. Tu nam lahko pomagajo strojni krožki v katerih si stroje medsebojno izposojujemo, zato kmetu ne bo treba kupovati vseh strojev. Zbornica si je nabavila „mobilno delavnico“, s katero bo učila kmete na domu in po vaseh vsega, kar potrebujejo za ohranitev in popravilo strojev.

Draginja je vedno večja. Gnojila in škropila so se v enem letu podražila za 8.8 milijard šilingov. Kmetijski stroji stanejo letos 700 milijonov več kot lani. Za to malenkostno povišanje cene mleka in pšenice tega ne more odvagati.

Statistika je pokazala, da so že lani v dobri legi ležeči kmetijski obrati zaključili z izgubo. Letos bo pa še slabše. Imamo pač politične cene in te hoče imeti vlada nizke. Prišlo bo do tega, da bodo kmetje produkcijo negativnih pridelkov opustili. Mladina beži iz kmetijstva, ker tam premalo zasluži. Romantike na deželi ni več, vsak gre pač v poklic, ki mu več nudi. To pa bo imelo slabe posledice za vse.

Masovni mediji naj bi na to nevarnost vsi javnost še pravočasno opozorili.

Zavesa je padla

(Nadaljevanje s 2. strani)

stati kršitev ustave, so se pojavljale že pred Nixonom, vendar so se zelo jasno zrcalile prav v času njegovega predsedništva.

„Afera Watergate“ jih je samo hudo osvetlila in vzbudila prizadevanja, da jim posvetijo večjo pozornost. V tem je tudi primer Nixon zelo poučen in svarilen hkrati. ZDA so se v tem trenutku rešili strahotne more ki najbrž v mednarodnih odnosih ne bo zapustila prevelikih sledov; zato pa se bo zanimanje javnosti in tistih, ki jo predstavljajo, še bolj obrnilo navznoter, na notranji razvoj Združenih držav Amerike.

„Grda novinarka“ . . .

(Nadaljevanje s 6. strani)

potemtakem tudi svojo notranjost, ne samo svoje zunanosti. Bodite razgledani, skušajte se seznaniti z življenjem in njegovimi problemi, segajte po dobrem čitvu, ki vam posreduje številne življenjske izkušnje, ne živite v svojem okolju, kot da se vas ne tiče, bodite življenjsko angažirani, koristni. Seveda vas s tem ne spodbumam k temu, da bi se spremenili v kako intelektualno možačo. Nikakor ne! Hočem reči le to, da je neka žena samo zaradi tega, ker je pametna in dobra, običajno v očeh ljudi tudi lepa.

Naš tednik

izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 100.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

RUTAR-CENTER

- ugodno dobavi
- in hitro na dom dostavi

RUTAR CENTER, A-9141 Dobrla vas — Eberndorf, telefon 0 42 36 - 381